

ÚSTŘEDNÍ VĚSTNÍK ČSL. ORELSTVA V EXILU

VYDÁVÁ/ČESKOSLOVENSKÝ OREL V EXILU-SVATOVÁCLAVSKÁ ŽUPA

ROČ.XXXVI - VII v EXILU
Prosinec léta Páně 1958

SLÁVA BOHU NA VÝSOSTECH A NA ZEMI POKOJ LIDEM DOBRÉ VŮLE.

Neobyčejné světlo vyšlo za zimní doby v betlémském kraji

Zrodila se tam LÁSKA, objímající nebe i zem. A ona půlnoc stala se nejradostnějším okamžikem světa, stala se královnou nocí. Byla a bude to až do konce světa chvíle dějinná, na kterou svět nikdy nezapomene.

V pastýřské stáji se narodil Spasitel. Vyšla hvězda, aby ukázala cestu k jesličkám-k Jezulátku. Do světa ujařmeného pohanstvím zasvítilo slunko PRAVDY a křesťanské LÁSKY. Světem rozlétno se vánoční poselství: "Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle!" Narozené Jezulátko již v těch ubohých jesličkách hlásalo všemu tvorstvu: "M N E N E M Ů Ž E T E P O S T R Á D A T, M N E - C Í L V Š E H O Ž I V O T A !"

Ode dne narození Spasitele uplynulo 1958 roků. A hle, svět ještě dnes hledá tu PRAVDU, kterou zvěstoval hlas anděle, rozlévající se krajem izraelským. Potomci Herodesa, jerusalemských farizeů, snažili se od té doby namluvit světu, že betlémská hvězda není majákem lidstva, že ztratila svoji "vybájenou" mohutnost, že pozbyla jiskřivého třpytu oné mrazivé noci. Herodesové, saduceové a farizeové, odvěká zášť "Jerusalema" vůči "Betlému", která zavedla Jezulátko až na golgotskou pláň, pokouší se špinavými pavučinami zastřít východ betlémského chléva, abychom neviděli Slunko, abychom neviděli Lásku a Pravdu tam narozenou.

Už tehdy! Ale i dnes máme na světě podobné nepřátele Lásky a Pravdy. I bezbožectví komunisti snaží se špinavými pavučinami zastřít Lásku a Pravdu. Avšak nám Orlům nic nenamluvili a Orlí nepodlehli. Proto tolik nesmírného utrpení v orelské rodině tam doma v rodné vlasti - že zůstala věrna L Á S K E a P R A V D Ě !

P ř e d d e s í t i l e t y: Právě ve chvíli, kdy katoličtí Orlí shromažďovali se pod štědrovečerní stromčky, rozběhlo se tisíce katan-sky bezcitných komunistických pochopů do orelských rodin a z tak zvané "vůle lidu", z rozkazu rudé justice, odvedli syny, otce, dcery nebo dědy do kriminálu na Cejl, nebo Uherského Hradiště, nebo jinde.....

To byly nejstrašnější chvíle orelských rodin. Na ony těžké hodiny SVATÉHO VEČERA nikdy-aní my v exilu-nezapomeneme. Jsou pro nás svatým závazkem a my Orlí nezrazujeme, poněvadž by Bůh nebyl Bohem, kdyby Jeho zrození bylo zapomenuto!

Po dlouhá staletí zní křesťanským světem, ve velkoměstech i dědinách, stejně jako daleko v zapadlých misiích střední Afriky, nadšený zpěv milionů hrdel " N A R O D I L S E K R I S T U S P Á N Í !

A zvláště v této době je nutno v zájmu zachránění světového demokratického řádu a konečného pokoje, obrátit zrak všech národů, občanů, ale hlavně státníků k Betlému a demokratickým jesličkám Krista Krále. Vždyť "Betlém by přinesl lidstvu znamení pokoje: POKOJ a MÍR, ale pravý mír v demokratickém světě, po kterém dnešní lidstvo tolik žízní a bez kterého není pokoj a života na zemi!

"SLÁVA BOHU NA VÝSOSTECH A NA ZEMI POKOJ LIDEM DOBRÉ VŮLE"

Hle toť program světového míru-andělský lék pro světový pacifismus! Uctívej Boha na nebesích a miluj Ho, a budeš také ctěn a milován svým bližním na zemi. Marná jest snaha a všechny ty programy Společnosti národů, červených křížů a jiných institucí, které se snaží lidským způsobem i nezpůsobem "zamezit" nepřátelství a válce. Marná proto, protože chce zabránit válce a mezinárodnímu nepřátelství lidskými prostředky, ale prostředků Božích nepoužívá. Brání se Bohu, nechce slyšet hlas anděla. Pacifisté nechtějí sledovat Hvězdu až k stáji betlémské a tam se poklonit Narozenému.

Opravdového vroucího vánočního pokoje jest lidstvu třeba. Nadevše je potřeba pochopit více hlavní myšlenky vánoční a ta jest, že pokoj náleží jen lidem dobré vůle. Jen pak bude možno uskutečnit tu ideu vánočního poselství, kterou našemu národu přinesli svatí naši věrozvěstí C y r i l a M e t o d ě j

Vl. Krpolec

J A K T O V L A S T N Ě J E ?

V dubnovém čísle měsíčníku "Nový Život", zcela správně analaysuje přítel T.Š. v nadpisu uvedenou otázku, zaslanou do redakce, která zní: Myslíte, že existuje "katolická věda" "katolický skaut" "katolický tělocvik" atd? Já v to nevěřím, protože si myslím, že je to ghetto, kterým se katolíci tak často obklopují a které škodí jim i ostatním. Co o tom myslíte?

Poněvadž odpověď přítele TŠ byla generelní, odpovím na otázku týkající se toliko t.zv. "katolického tělocviku" tak, jak my Orlí na tělovýchovu pohlížíme.

Takové otázky neslyšeli jsme jen v exilu. Známe je velmi dobře z domova a pokud vím, n.př. otázka "katolického tělocviku" datuje se k roku 1893 - tedy otázka velmi stará - kdy v našem národě při Brynychově Jednotě katolických tovaryšů v Praze vznikl první tělocvičný odbor katol. cvičenců. Vzniklo sporadické hnutí "Křesťansko-sociálních tělocvičných odborů" v Čechách, ale hlavně ve větší síle na Moravě.

V září před půl stoletím v Kroměříži na konferenci jmenovaných odborů, byly vyškovským knězem Prof. P. Štěpánem Klapilem podány tři návrhy: koordinovat práci v odborech, jednotně je pojmenovat a uspořádat první společnotělocvičnou a národní manifestaci. Návrhy jednomyslně přijaty a o půl roku později/31.května 1909/vrcholným orgánem "Křesťansko-sociálních těl. odborů"-manifestačním sjezdem českých katolíků v Olomouci v plném znění schváleny. Společné tělocvičné vystoupení v neděli dne 5.září 1909 ve Vyškově uspořádáno-jako I zemský slet orelský.

Tak tedy vznikla jednotná celonárodní katolická organizace kulturně tělovýchovná-"Křesťansko-sociální Orel"-po vzoru Slovinského Orla, založené o 3 měsíce dříve, známým národním buditelem-básníkem a sociologem, knězem ThDr. Evangelistou Krekem v Lublani. V té době v USA již pracovala "Katolická Jednota Sokol", jež má stejný původ a cíl jak náš Orel.

Již je tomu půl století, ale dodnes je tento Orel-od roku 1918 "Orel Československý"-mnohými z našeho národa nejen přehlížen, ale dokonce nonáviděn jen proto, proto, že na svém hrdém čele nese katolickou pečeť. Ten Orel,

který dal slovenským a rusínským bratřím osvětovou a tělesnou výchovu v obrovském měřítku. Ten Orel, jehož myšlenku přijali také ukrajinští bratři v Polsku 1933. Je to tentýž Orel, který vždy v boji s bezprávím a terorem stál a stojí na prvním místě-jak konečně patrně v této době komunistického běsnění v ČSR, Jugoslávii, nebo na Lvovsku v Polsku mezi ukrajinškými bratry. Bolševikům tam ani nenapadne použít Orla pro své propagační cíle-jak vidíme smutné příklady u jiných organizací. Naopak, skvělou organizační výstavbu Čsl. Orla nejhrubším způsobem rozmetali a tisíce orelských sester a bratří uvěznil, z nichž mnozí již nežijí. A milý tazateli, to jen z toho důvodu, že Orli jsou vyznavači té tak zvané "katolické tělovýchovy".

Československý Orel byl doma-dnes pouze v exilu-jejím reprezentantem. A milý tazateli ujišťuji tě, že překrásné výsledky orelské práce ve svobodné vlasti byly výsledky tělesné výchovy katolických cvičenců, jimž "katolický tělocvik" stal se prostředkem k dosažení jasných a vysokých cílů.

I já jsem jedním z těch vyznavačů "katolického tělocviku", který pěstují celou řadu desítek roků. Její skvělé výsledky jsem viděl nejen doma, ale i u jiných slovanských národů. A ty, milý tazateli, stojíš nad otázkou "katolického tělocviku", jako kdysi Empedoklés nad jícnem Etny-bezradně. Abych tě uvedl na správnou cestu v nazírání na tělovýchovu, pokládám si za morální povinnost uvést pojem "katolický tělocvik" do takového světla, abys pochopil význam tělocviku, pěstěného v duchu katolické morálky, jak jej usměrnil Československý Orel.

ORELSKÁ IDEA a PŘÍČINY VZNIKU ORLA-tvůrce "KATOLICKÉ TĚLOVÝCHOVY"

Z bouřného času jsme se narodili a
krok za krokem v bouřných mračnách
jdem vstříc hrdě k vznešenému cíli.

/Jan Neruda-Zpěvy páteční/

Orelstvo skutečně zrodilo se za dob bouřných, kritických a první jeho počátky jsou v čase, kdy u nás ve staré vlasti, v celém českém národě, bojoval byl boj "dvou světů"-světa idealistického a materialistického, "dvou duchů"-ducha Kristova a ducha proti Němu. V době, kdy se naší vlastí začíná ozývat německé "Los von Rom!"-"Pryč od Říma!", zevní příčiny vzniku orelského hnutí v našem národě byly, že v době rozmachu politického liberalismu v letech devadesátých minulého století, přespříliš vypjatý kult zkresleného, protiřímsky sestrojeného výkladu českých dějin ovládl velkou část našeho národa. Zavládl duch nepřátelský proti všemu katolickému, sympatie s "Volnou myšlenkou", se snahami po odkřesťanění národa-toho národa, který býval vždy vzorně katolickým. Vylučování věřících katolíků z národních spolků, n. př. z tělocvičných jednot sokolských pro plnění náboženských povinností, přinutilo katolíky jíti svou vlastní cestou i na poli tělesné výchovy.

Proto vystává Orel, jakožto bojovník za novou ideu-povstává jako ztělesnění ducha národního a křesťanského a podává národu nové směrnice a ukazuje k novým cílům. A pak krok za krokem v bouřných mračnách šel Orel vstříc hrdě k vznešenému cíli! Ano, jedinému, který nám určovala orelská myšlenka.

Mluvíme-li o Orlu, pak musíme mluvit o dvou sektorech výchovy: o výchově duchovní a tělesné. Orel je kulturně tělovýchovnou jednotou Slovanů. Tato výchova je postavena na basi učení Církve katolické.

My Orli, jako tělocvikáři, jasně formulujeme orelskou výchovu takto: Cestou výchovy těla-dospíváme k výchově duše! Člověk skládá se z duše nesmrtelné a těla smrtelného. Nesmíme zapomínat, že nelze výchovu duchovní od-poutat od schránky tělesné a že tato úzce souvisí se stránkou duševní a duchovní. Výchova tělesná má beze sporu nesmírný vliv na výchovu duševní a mravní, kterou můžeme významně podepřít, nebo opačně, porušit. Orel, jako praktický katolík, pohlíží na tělo člověka jako na velkolepou katedrálu duše.

Tedy, tělesná výchova má svůj přirozený vliv na výchovu duševní a spojena tak s krásou duše dospívá v harmonický ideál k němuž my Orli celou svou činností směřujeme.

O tom, že při orelské tělesné výchově se působí po stránce náboženské, vlastenecké a vzdělávací vůbec, nemusím hovořit. Vždyť Orel osamocen v době kulturního boje v letech 1918-22 i později, kdy byla v sázce Církev a demokracie v mladém státě, měl tolik odvahy, že n. př. i se zbraní v ruce v Handlové na Slovensku, v Brně, Oslavanech a jinde, bojoval za demokratická práva svého národa.

Velký je rozdíl ve výchově člověka pěstujícího tělocvik či sport i když na příklad "sokolský veletoch" se ničím neliší od orelského. Souhrnně však řečeno: Ideovým podkladem oreloství jako representanta "katolického tělocviku" není jednostranné pěstění těla po vzoru antické výchovy, nýbrž harmonické, křesťanským mravem vymezené tužení těla, aby duše byla svobodná, pevná a silná, aby nabyla nadvlády nad tělem a souladně rozvinula cit i vůli. Zde je přirozeno, že náboženství, jež je nejdůležitějším prvkem v životě člověka, zahrnuje Československý Orel do svého programu na předním místě.

Končí-li tuto úvahu o tělesné výchově v duchu katolické morálky, nelze se nezmínit o filosofických základech dvou vůdčích tělovýchovných organizací našeho národa, aby potvrzeno bylo výše uvedené:

Filosofickým základem sokolské myšlenky jest dle jejího tvůrce Dr. M. Tyrše toto tvrzení: "veškeré dějiny, jak tvorstva vůbec, tak lidstva zvláště, jsou věčný boj o bytí a trvání, v němž podlehne a vyhyne, co k životu nechal neschopno a celku závažno". / Sokolstvo, jeho směr a cíl "od Karla Vaňička - VII vydání / Toto tvrzení jest vzato z evolucionismu Darwinem hlášeného. Miroslav Tyrš jistě chtěl náš malý národ zachovat a aby toho dosáhl, přenesl hellenskou tělesnou kulturu a hellénské nazírání na krásu těla k nám do české vlasti. Může praktický katolík s Darwinem souhlasit?

Naprosto jiné poslání má myšlenka orelská a také zcela na jiném filosofickém základě stojí.

Filosofickým základem orelské myšlenky - schválené církevními autoritami Kordačem, Bauerem, Stojanem, Vaškem, Srbeničem, Jegličem, Krekem a jinými - jest tvrzení, že vyvrcholení lidské důstojnosti jest v oduševnění celé bytosti, čili dosažení vlády ducha nad tělem.

Toto učení stojí na dualistickém světovém názoru, který uznává duši i hmotu. Je vědecky oddůvodněn a lidskou zkušeností potvrzen. Je všelidský a nevývratný. Nikdo na světě nepopře existenci ducha a proto základ orelské myšlenky je ze stanoviska katolické Církve správný.

Jestliže v odpovědi na otázku "Jak to vlastně?" ytipně přítel TŠ užívá lidovou moudrost o vráně, která k vráně sedá, pak jistě nechybím, když si budeme přát, aby Orel jen s Orlem létal.

L. Česava

B L A T N I C E - H O S T Ý N - L U R D Y

1948 - 1958

" Kamkoli pohlédneš, na levo, na pravo,
Slovácko krásné leží, Ivá perla, Moravo!"

Těmito slovy začíná své verše slovácký básník Fr. Zýbal ze Vnorov u Strážnice ve své básni "U sv. Antonínka"..... Ano, Slovácko není jen perlou Moravy, ale stalo se vzácnou perlou též v dějinách orelského odboje proti komunismu a boje za znovuzískání ztracené svobody. Na Moravském Slovákku a to právě o pouti u sv. Antonínka nad Blatnicí, došlo v červnu r. 1948 k prvnímu spontánnímu projevu odporu vůči komunistickému /pokrač. na str. 7./

Míla Dobrá:

M U Ž O R E L S K É H O D U C H A - GARCIA MORENO,

narodil se před 135 lety.

Orla nikdy neznal, žil a zemřel v Jižní Americe, a přece míním, aby Orli-junáci jej zvolili svým vzorem.

Narodil se na Štědrý den 1823 v republice Ecuador. Rodiče jeho, původně zámožní, přišli v domácích bouřích o majetek a tak chlapec od mala zakoušel trpkosti života. Pak soukromně studoval pod vedením známého řeholníka a na Universitě se živil zcela sám.

Poblouznění mladého věku jej uchránila jednak pilná práce a ještě více hluboká zbožnost, kterou si z domu přinesl a dále pěstoval. Studoval dlouho do noci, spával na holé zemi a časně ráno již zase vstával. Ve volných chvílích pěstoval nadšeně sport, rád cestoval a věnoval se horolezectví. Na vysokých skalách s oblibou pozoroval hejna překrásných ptáků - orlů - jejich slétání do nížin, nebo nadoblačné vzlety. Psával o nich do novin a idealisoval je v nesčetných básních.

Když jednou zpozoroval, že jeho časté společenské styky jej rozptylují a zdržují od studia, dal se do hola ostríhat, aby na delší čas nemohl mezi lidmi. Bázně neznal jako dobrý sportovec. Tak jednou při horolezeckém výkonu objevil jeskyni. Sotva v ní usedl s hrůzou zjistil, že balvan nad ním podivně visící se dnobí a při nejmenším otřesu se může zřítit. Vyběhl z jeskyně ven, ale ihned se zastyděl a vrátil se zpět a pak úmyslně pod balvanem seděl celou hodinu. Ten pokus několikrát později opakoval, aby tak svou vůli zocelil.

Za životní povolání si vyvolil práva. Dokončil je s vyznamenáním a ihned se s celou vervou pustil do veřejné činnosti. Jeho vlast ustavičně zmítána byla revolucemi a občanskými válkami. Moreno se dal v boj za očistu veřejného života od korupce a protikatolických štvanic. Jeho ideálem bylo, aby veškerý život, nejen soukromý, nýbrž i veřejný, se řídil Kristovým učením. To měl na mysli jako advokát i jako novinář, poslanec a později i jako prezident republiky. A nikdy z této cesty neustoupil ani o píď. Poslali ho do vyhnanství, ale ve vhodnou chvíli se vrátil a pokračoval dále. Rozněcovali vzpoury a povstání, on je pevnou rukou drtil a necouvl. Jeho odvaha a podnikavost rostla s nebezpečím. Své vlasti prokázal mnohé cenné služby: zavedl pořádek v úřednictvu, zvelebil finance, podporoval vzdělanost - zřídil polytechniku, hvězdárnu, hudební akademii a výtvarného umění a celou řadu jiných vyšších škol, sociálních a p. institucí. Marné bylo vztekání zednářů, když školství svěřil katolickým řádům. V roce jeho smrti 1875 se republika ecuadorská zasvětila Srdci Pána Ježíše. Věděl velmi dobře, že tajnou radou spiklenců je odsouzen na smrt, ale nedbal. Roku 1875 byl po třetí zvolen presidentem, ale ještě téhož roku úkladně zavražděn dne 6. srpna, když po návštěvě Nejsvětější Svátosti v katedrále se ubíral do sněmovny.

Než vypustil duši, poslední slova jeho byla: "Já sice umírám, ale

B Ů H NEUMÍRÁ!"

Papež Pius IX o Morenovi prohlásil: "Ocelí zákeřného vraha zemřel jakožto oběť za víru a za svou lásku k vlasti"

Nyní snad chápete bratři, proč jsem nazvala volikého vlastence G A R C I A M O R E N U "M U Ž E M O R E L S K É H O D U C H A" a víte zároveň, čemu se od něho učít - vy mladí i staří: živé zbožnosti, oddané lásce k Církvi, sportu, ohnivé statečnosti, nezištné práci pro Církev, vlast a svou republiku.

H l í d k a o r e l s k é h o š k o l e n í

Patronové orelských žup

Patronem druhé Moravsko-slezské župy,
jež leží v kraji Tišnov-Nové Město na
severozápadní Moravě/šestá orel.župa/

jest

S V A T Ý M E T H O D Ě J

Svatý Methoděj, apoštol slovanských národů, bratr Konstantina/ později zvaného Cyrila/ narodil se v městě Thessalonie, čili Soluni, jež tenkrát náleželo pod panství Michala, cara byzantské říše. Jeho otec byl vyšším důstojníkem. V mládí byl Methoděj velmi pečlivě vychován. Jeho učitel byl v říši známí mužové-filosofové Lev a učenec Photius, pozdější patriarcha.

Poněvadž Methoděj jevil již v mládí chuť ke stavu úřednickému, brali jeho vychovatelé zřetel k této náklonnosti a když dospěl, stal se místodržitelem provincie zvané Strimonia. Ale tehdejší zlé a bouřlivé doby nebyly pro šlechetné srdce Methodějovo. Jako správce země rád by byl poskytnul mnohá ulehčení jemu svěřenému lidu, ale nesměl tak učinit. Různé pak nepořádky ve správě celé říše mu napovídaly, že to bude dlouho trvat, než bude možná nějaká náprava. Rozhodl se zřeknout svého úřadu a oddal se tichému a zbožnému klášternímu životu v klášteře na Olympu a oddal se plně Bohu. Vysvěcen na kněze žil v tichosti, oddán jsa vědám a zbožným rozjímáním. Brzy si získal u ostatních kněží v klášteře nejen lásku, ale i úctu a obdiv pro svou učenost. Později mu bylo nabízeno i vyšší postavení, ale Methoděj odmítl, jako by tušil, k jakým neocenitelným činům je Bohem povolán.

Svatí bratři Cyril a Methoděj na Moravu přišli roku 863 za vlády Svatopluka. Co tito svatí slovanští apoštolové vykonali pro slovanské národy, zejména pro naše národy na území nynější Československé republiky, to netřeba zde uvádět. Je to dílo obrovské.....

Po důkladné přípravě vysvětil papež Hadrian II oba bratry r.869 na biskupy a Methoděj obsadil obnovené starodávné biskupství v Pannonii r.871 a současně potvrzen jako metropolita slovanský. Roku 874 stává se Methoděj arcibiskupem Moravy. Knížežecím sídlem byl tehdy Velehrad, jenž stál v katastru nynějšího městýse Staré Město u Uherského Hradiště. Nyní stojí po bližší překrásný barokový velechrám s řádem jezuitů. Methoděj usadil se tedy na Velehradě a "od toho dne počalo prospívat Boží učení". Slova Methodějova vítězila a podmaňovala si srdce našich předků kouzelnou mocí.

Pověst a chvála o Methodějovi rozšiřovala se po celé Moravě, ale i za hranice. Zvláště Čechy byly zemí, která lnula k Moravě a jsouce s ní v neustálém styku brzy měly to štěstí býti účastny blahodárného vlivu arcibiskupa Methoděje, jenž pokřtil českého vévodu Bořivoje. Bořivojovým kmotrem u křtu byl sám kníže Svatopluk/874/. Vévoda postavil v Levém Hradci u Prahy první chrám. Tento a také jiné chrámy v Čechách, jež byly brzy potom postaveny, vysvětil pravděpodobně sám arcibiskup Methoděj.

Před smrtí navrhl za svého nástupce kněze Gorazda, Moravana a své učedníka o němž pravil: "Jest vaší země muž svobodný, dobře i v latinském písmě... zběhlý, pravověrný, na něm buď vůle Boží a láska vaše, jakož jest i moje". 4. dubna 885 vstoupil Methoděj do chrámu již těžce nemocen. Modle se za své dobrodince a za dobrý moravský lid, pravil: "Střežte mne, děti, do třetího dne!" A třetího dne zesnul Methoděj uprostřed četných kněží a přátel tiše, tak tiše, jak umírají světcové, do jejichž věčných sídel odebrala se jeho duše. "V ruce Tvé, Hospodine, vkládám duši svou!" byla poslední jeho slova.

Proč si zvolila Severozápadní moravská župa svatého Metoděje za patrona?

V hrubých rysech byl načrtnut život velikého světce a apoštola slovanských národů svatého Metoděje, moravského arcibiskupa s tím úmyslem, aby jeho světlá památka žila v srdcích naší orelské mládeže-především a velký jeho vzor zářil jako maják v bouřlivých našich dobách. Náš světec si toho plnou měrou zasluhuje, neboť jeho život vykazuje ctnosti, jichž je třeba každému katolickému křesťanu, zejména Orlu a naší naději, našim průkopníkům nových, lepších dob zláště. Byla to především živá víra sv. Metoděje, z níž prýštila vroucí láska k bližnímu. Láska to byla, která jej vedla k slovanskému národu, aby v něm hlásal věčné pravdy a která přes všechna přikopí vždy znovu jej pobádala, aby vytrval ve velkém svatém díle. Dále to byla statečnost a neohroženost s jakou vytrval na místě jemu svěřeném, svatá trpělivost a oddanost do vůle Boží, s níž všechna přikopí ~~strany nepřátel~~ ^{strany nepřátel}, byla to dále dětinná oddanost k Církvi a její hlavě-římskému papeži. Žil-li náš patron na přelomu dějin a věků, žijeme i my za podobných okolností.

Proto jeho život budiž-ovšem, pokud nám to možno v našem postavení, životem našim, jeho ctností našimi ctnostmi. Neboť čím se zachrání ~~drá~~ ^{drá} ní ubohé lidstvo jiným, než návratem k Bohu-žívou vírou a vroucí láskou k Bohu i bližnímu, která nezná námahy a necení obětí ani vlastního života. Trpělivosti je třeba i nám a zvláště katolické statečnosti, kterou je nutno bojovat proti těm, kdož jsou vinni, že tisíce nevěrných dcer a synů našeho národa tam za Železnou oponou opouští Petrovu loď, aby zmítání jsouce na kocábkách různých "církviček", nebo "volné myšlenky" dříve či později utonuli na oceánu života.

Sestry-bratři a ty orelská mládeži-naději budoucích věků-jdi neochvějně SILNÁ, PEVNÁ ZA VELIKÝM A SVATÝM SVÝM VZOREM !

/pokrač. se str. 4./

režimu, když po slavnostním kázání nového arcipastýře na stolci sv. Metoděje arcibiskupa dr. Jos. Matochy, zahrála orelská hudba k činu vzněcující pochod "Vzhůru, Orle slovanský !"

Již prosté zvuky tohoto pochodu byly provokací, neboť Orel byl před tím likvidován za únorového puče a jeho majetek předán zkomunizovanému Sokolu. Se všech stran se kolem odvážné kapely sbíhali mladí i starší, hoši i děvčata v malebných krojích. Pojednou, na neznámý pokyn začali zpívat i hudbou :

" V srdci lásku k národu, v duši víry vznět,

s tebou půjdem kupředu, nikdy o krok zpět !

Byť i povstal vrahů val, zahřmí v český luh:

vpřed jen, bratři, směle dál, k vítězství- "Zdař Bůh!"

Hoši skočili do kruhu hudebníků a "cifrovali" tanec vzdoru, odvahy a víry v konečné vítězství práva, pravdy a svobody! Zpěv, hudba, tanec a malebnost národních krojů splývaly zde na posvátném vrchu nad Blatnicí v půvabný a strhující příval odporu ke všemu tomu, co krví páchnoucí ruka "osvoboditele" navalila jako ledový balvan na duši našeho národa.....

Kaplička sv. Antonínka nad Blatnicí je nám nejen připomínkou počátku orelského odboje, ale i znamením velké naděje, neboť ve své skromnosti přečkala již mnohé režimy a Bůh dá, že přečká i brzký konec atheistického komunismu v naší vlasti

Prošlo již deset dlouhých let od památné orelské pouti srpnové na posvátném Hostýně. Slétli se tam Orlé ze všech koutů vlasti, kolem níž půl roku před tím zapadla Železná opona. /pokrač. na str. 10./

Dr. Jan Kozina:

STAROSTA ČSL. ORLA BR. DR. J A N Š R Á M E K

/Pokračování z říjnového čísla/

To především také znamenalo, že jsme brzy získali v Anglii vliv anglických katolíků, zvláště neocenitelnou podporu katolického episkopátu, na př. kardinála Hinsleho, nebo biskupa Meyerse a jiných, kteří svými statečnými projevy ve prospěch československé věci nemálo pomáhali získávat nám anglickou veřejnost, ale i veřejné mínění mimo Anglii. Prezident Beneš vyjádřil proto jen obecné přestědčení, když jmenoval Šrámka předsedou naší zahraniční vlády, již se také dostalo uznání jak od Anglie a později i Ameriky tak i de Gaullovy exilní vlády francouzské a ovšem i všech ostatních evropských vlád dčících v anglickém exilu. Ujištění lorda Vansitarta, že věci československé v exilu může nejvýdatněji prospět politik významu Šrámkova, se doslova splnilo. Bylo také obdivuhodné, jak se tento sedmdesátiletý muž dovedl vyrovnávat s mnohými problémy závrtně se měnících situací. Svým nezištným vlastnenectvím a bezpříkladným sebeobětováním ve službě našim národním a státním zájmům, ale stejně i věci spojenců, byl nezřídka strhujícím příkladem pro své mnohem mladší spolupracovníky. /viz obr. 9, str. 13/

Ale nejtěžší zkoušky, ano i prohry naň teprve čekaly. Nicméně i ony jsou součástí té světové tragedie, která se začala od chvíle, kdy Sovětský svaz musel nedobrovolně opustit své souručenství s Hitlem a vstoupiti do válečného spolku se západními mocnostmi, tragedie, jejíž stín se tímto okamžikem položil na naši zahraniční vládu v exilu. A tu je nutno důrazně prohlásiti, že to byla skutečnost povahy tak iracionální, že nezasluhuje, aby se o ní a ovšem i o důsledcích z ní vyplývajících mluvilo dokonce "ex post" s oním přízvukem jistých rádobyduchaplných vtipálků i prostoduchých mravokárců, jak jsme toho svědky v jisté části našeho exilu.

Nuže, teprve účast Sovětského svazu ve válce proti Hitlerově moci zkomplikovala do základů nejenom naše, ale i spojenecké plány. Problém, který tu vyvstal, byl vpravdě nad síly tehdejší světové diplomacie, neboť postavil západní spojence před osudné dilema: buď rozhodnout válku vlastními silami ještě dříve, než by se Sověty přiblížily ke Střední Evropě a to předpokládalo v době co možná nejkratší vrhnout na všechny spojenecké fronty další miliony vojáků a nepředstavitelné množství vojenského materiálu, a nebo ukončit po boku nepohodlného partnera a tím ovšem i v duchu s ním o poválečném uspořádání Evropy. Při tom nezapomínejme, že válečná situace pro spojence až do Montgomeryho vítězství na hranicích Egypta byla stále ta nejkritičtější a že podnik vylovení se na francouzském pobřeží, jakkoliv gigantický a smělý až do krajnosti, nedal se uskutečnit přes noc, nemluvě o tom, že hrál určitou úlohu i ve strategii protisovětské. Ale zde se právě ukázalo v celé zdrcující pravdě, že opožděný vstup Spojených států na jeviště evropských událostí a tím i do války znamenal v obecném měření sil ztrátu nenahraditelnou, zvláště ve chvíli, kdy nesprávný odhad západních spojenců o zakončení války s Japonskem odnímal odvahu k sebevědomějšímu postupu vůči Sovětům. Tím se také stalo, že drahocenný závod s časem v rozhodujícím stadiu války rozhodly pro sebe právě Sověty a západním spojencům nezbývalo, než přijmout druhou možnost osudného dilematu: vyjednávání se Sovětským svazem za podmínek pro západ nepříznivých. Teheran a Jalta byly proto jen logickým potvrzením tragické skutečnosti. A na základě těchto dohod také osud Střední Evropy, jež připadla do mocenské sféry sovětské, byl na nedohlednou dobu zpečetěn.

Vtírá se otázka nikoliv podružná, v jaké míře dr. Beneš sám předem ovlivnil presidenta Roosevelta, nejdůvěrnějšího partnera z Teheranu a Jalty, v jeho smířlivějším posuzování Sovětského svazu a zda tyto Benešovy pokusy mohly nějak podstatně posílit konečné stanovisko Rooseveltovo vůči Sovětům. Zdá se však, že bychom tím význam Benešův příliš přecenovali a to rozhodně více, než vlastních Rooseveltových poradců, netajících se sovětofilským smýšlením a nikoliv v poslední řadě i známou důvěřivost Rooseveltovu k Sovětskému svazu. Byla to spíše zarážející neznalost marxisticko-leninské doktriny a její dialektiky, jakož i utopistický humanismus, který přehlíží dané tvrdé skutečnosti, jež byly společným otcem těchto omylů. Bohužel, tentýž mylný odhad o vlastních cílech sovětského komunismu a o možnostech kolaborace s ním byl také největší slabinou Benešovy politiky a jeho socialistických společníků, kteří činili vše, aby se tento omyl stal takřka osou pro naši exilní vládu, jakmile se projevil první rozhodnější vojenský úspěch komunistů na frontě proti Hitlerovi, umožněný ostatně i velkou materiálovou pomocí západních spojenců, zvláště Spojených států.

Za této obecné atmosféry osudné důvěřivosti vůči Sovětům, vznikl i pro Šrámka velmi nesnadný problém. Měl raději na znamení nesouhlasu opustit vládu? Bylo také na pováženou odhodlati se k případnému obstrukčnímu postoji proti západním spojencům, když ani polská exilní vláda, která mimochodem disponovala mnohem větší armádou než byla naše, ve skutečnosti nedokázala přesvědčiti západní spojence o Stalinově záludnosti a to ani při tak prokazatelném podvodu, jakým bylo vytvoření tak zv. lublinského komunistického výboru, Stalinem kategoricky prosazovaného. Při tom nelze ani přehlížet skutečnost, že Spojené státy a Anglie jediné byly mluvčím západní spojenecké strategie naproti Sovětům. Proto v kritickém stadiu událostí jednalo se s námi přesně v úrovni malých států, které nerozhodují, nýbrž se podřizují generální linii spojenců. Platilo to nejenom o nás, ale i o Polsku a protititovské Jugoslavii, Estonsku, Lotyšsku a Litvě ani nemluvě.

Šrámek ovšem nikdy nejednal podle fašistické zásady: buď všechno a nebo nic. To by ve skutečnosti znamenalo přenechat osud Československa zcela sovětským komunistům a jejich socialistickým zpřezencům již r. 1945. Za tak osudný krok, Šrámek nemohl vzít zodpovědnost. Naopak byl odhodlán i za situace, vytvořené teheranskými a jaltskými dohodami pokusiti se o odčinění tohoto dědictví i v nerovném souboji se sovětskou mocenskou převahou. Na podkladě takových uvah přistupoval Šrámek k jednání československé vlády s Moskvou. A je potvrzenou skutečností, že si nečinil ilusí o nesnadnosti experimentu, který za dané situace jediné zbýval a jehož se bylo stůj co stůj odvážiti. Jak ho mučila tíha zodpovědnosti za další vývoj o tom nám vyprávěl orzy po svém příchodu do Prahy. Dokonce za letu z Londýna do Moskvy k závěrečným jednáním o budoucím uspořádání Československa r. 1945 byl nucen v Kahiře přerušit cestu, neboť jeho zdravotní stav se do té míry zhoršil, že potřeboval několik dnů, než nabral sil a odvahy k poslednímu aktu naší nové tragedie.

Nicméně z celé československé delegace v Moskvě, jediný Šrámek osvědčil největší možnou míru odporu proti záludným požadavkům Moskvy. Ukázalo se to hlavně při jednání o připuštění politických stran v obnoveném Československu. Sociální demokraté a národní socialisté se zatím již dohodli s komunisty vytvořit tak zv. "Socialistický blok". A protože jej chtěli vydávat za výraz prý jednotné vůle českoslov. lidu, byli také proti připuštění jiných stran v CSR. A tu Šrámek rázně protestoval a odmítl podrobiti se takovému diktátu.

/pokračování příště/

Bylo tomu letos o velikonocích deset let co byl při odchodu z domova zákeřně zastřelen mladý katolický kněz, bratr P. Vojtěch Rygal, vzdělavatel ze župy Baurovy. Byl zavražděn zfanatisovaným komunistou - strážmistrem SNB Jaroslavem Vejříkem od útvaru 7474-Aš, palbou z pistole Čz-37, ráže 7.65.

Bratr Rygal odcházel do exilu s pětičlennou skupinou v prostoru Aš a Koupaliště Selb v noci z Velkého pátku na Bílou sobotu. Kolem 11. hodiny noční zaslechlo obyvatelstvo jižní části Aše prudkou palbu z pistolí. Mnoho tamních obyvatel si v duchu řeklo: tohle nestřílí nikdo jiný, než-li Vejřík. A nemýlili se! Vejřík pálil ze zadu na klidně se ubírajícího kněze k blízké státní hranici. Pálil bez výzvy a počínal si jako každý jiný zbabělec. Bratr Rygal byl jednou z mnoha ran zasažen přímo do srdce. Dva členové Rygalovy skupiny byli zadrženi a ostatním se podařilo uprchnouti do Bavorska.

Zpráva a zavraždění Kristova kněze se rychle roznesla po celém okolí a dále pak po celých Čechách a Moravě. Tisíce očí zaslzelo, zaslzely také oči dětí, které ho tolik milovaly. Slzy se vydraly do očí staré gardě věrného četnictva a policie, kteří se často pozastavovali nad zločiny dvou až třech velitelů na hranicích.

Hlavním iniciátorem ve střelení byl známý velitel karlovarského SNB, praporu 6174, superkomunista Vladimír Sedlář a jeho nos sled-zástupce Antonín Galus. Tito dva neúnavně objížděli své podřízené a nestačili je nutiti v závodech ve střelbě do živých cílů - nevinných lidí. "Potřebujeme hodně palby a hlavně mrtvoly, abychom mohli dokázat poctivou práci!", byla jejich nejčastější skuhráně.

Na Bílou sobotu ráno odjel na místo zločinu bolševik Galus se svým pobočníkem por. Josefem Fajkrlem, aby jako důstojník vyššího velitelství případ na místě vyšetřil a potvrdil správné použití zbraně. Na louce, asi 30 metrů jižně od železniční tratě, poblíže ašské cihelny, ležel nebohý bratr, pater Josef Rygal. Hodnověrní svědkové dokazují, že velitel Galus několikrát vyplivl své jedovaté sliny a do oběti-dle komunistických zásad, kopl. To Josefa stejně již nebolelo, ně - kterým svědkům se však tajil dech nad takovou zlotřilostí.

Několik kroků opodál pak Galus v herecké póze pak gratuloval zvrhlíku Vejříkovi, který se zase ve svém patolízalství a pyše radostí mohl skoro rozplynout.

Vrah Vejřík se pak často chlubil svými "hrdinskými" činy. Jednou také vyprávěl tuto svou bolševickou příhodu, domnívaje se že všichni poslouchající jsou jím nadšeni. Když pak přišel domů čekalo na něj zvláštní a podivné překvapení: ve chvíli jeho vychloubačného "vypravování" - před hodinou - jeho manželka porodila mrtvého synáčka.

Krví chrabrých obránců hranic napojená zem vsála opět žízňivě obět novodobého obránce práva, pravdy a spravedlnosti, služebníka Víry a Vlasti.

/pokrač. se str.7

Přirozeným a vpravdě orlím pudem hledali na posvátné hoře tan nejvyšší, člověku dosažitelný stupeň blízkosti Bohu. Tam ve vroucí modlitbě u Matky Boží prosili o pomoc a ochranu v blížícím se přívalu bezbožecké zloby komunistů a zuřivé pomsty za nezdařené kdysi jejich puče v Oslavanech a Handlové, kde Orli rozpjali své poruše napříč jejich zrádným činům. HOSTÝN 1948 - poslední neděle v srpnu - to byla poslední otevřená srážka Orelstva s komunismem, z níž - /pokrač. na str.14 ,

O R E L S K Á V Ý S T A V A V B R U S E L U

/viz obr.1, str.13/

Jak známo, Československý Orel v exilu byl vyzván Mezinárodní katolickou tělovýchovnou federací FICEP/Fédération Internationale Catholique d'Education Physique/ jako její člen k spoluúčasti na její výstavě v Bruselu. Pověřeni orelští činitelé se dali okamžitě do práce pod vedením bratra architekta Krpolce a v polovině února t.r. odeslali do Evropy celý výstavní elaborát. Orelská dílčí expozice je jednoduchá a ideově i názorně uzavřená na výstavní ploše čtyři a půl krát tři metry. Výstavka byla před odesláním zpřístupněna veřejnosti v Chicagu. Vysvětlení ideové i obsahové stránky podával sám její hlavní tvůrce, br. Krpolec, který v něm přítomným zájemcům odpověděl na dvě hlavní otázky. Předně, jak Orlí se zapojili do rámce výstavy FICEP, která bude na Světové výstavě v Bruselu reprezentovat ukázky a vyspělost katolické tělovýchovy a sportu, a za druhé, jak příslušní orelští činitelé řešili obsahovou stránku orelské výstavy. Bratr Krpolec tehdy řekl: "Naše situace v exilu je podstatně rozdílná od druhých bratrských evropských svazů sdružených ve FICEP. Stejně tak bude podstatný rozdíl mezi naší expozicí a dílčími výstavami jednotlivých dalších členských organizací FICEP. Tyto budou jistě vystavovat diagramy vzrůstu a širokého rozvoje, ukázky a úspěchy jejich tělovýchovy ve všech odvětvích a další výsledky dosažené na poli národním, křesťanském a kulturním, jaké jim umožňuje život v jejich svobodných vlastech." Br. Krpolec při podávání výkladu o relské expozici při předběžné výstavě v Chicagu pak pokračoval: "U vědomí, že kolem naší výstavy v Bruselu projdou sta a statisíce lidí, kteří neznali naši organizaci ani z domova, když se mohla ještě svobodně rozvíjet v první Československé republice, a neznají ani teď naši situaci v komunistickém Československu i v exilu, rozhodli jsme se podat v naší expozici rámový pohled na nynější dva orelské světy. Postavili jsme na oči světu smutný úděl orelské organizace ve vlasti od komunistického puče a zároveň náš přední cíl v exilu, kterým je boj za svobodu Československa a tím i za s v o b o d u katolické, kulturně-tělovýchovné orelské organizace."

Z vysvětlení podaného br. architektem Krpolcem tedy vysvítá, že orelská výstavka představuje dva světy. Obdélník velikosti 4,5 x 3 m je symbolicky uhlopříčně rozdělen železnou oponou a podkladové barvy jen ztýrazňují celý rozdíl: černá s rudou značí život za železnou oponou, bílá s modrou představují svobodný svět. Na horním okraji jsou dva velké nápisy z bílých písmen. Na levé straně je nápis: ČESKOSLOVENSKÝ OREL, na druhé straně opět nápis-francouzský: L'OREL TCHÉCOSLOVAQUE ANÉANTI-Československý Orel ZNIČEN! Jméno organizace orelské je symbolicky vyjádřeno dvěma stylizovanými obrazy. V průseku černé a rudé barvy je bílý pták orel se zlomenými perutěmi, jakoby se svíjel v bolestné křeči, hledící na kříž a svislý ostrnatý drát a jeden ostn proráží jeho srdce. V pravém spáru drží orel "knihu života" s letopočtem nejstrašnějšího okamžiku pro orelskou rodinu, jímž byl rok 1948. V levém spáru drží symbol Slovanstva - pětiletou lípovou ratolest, představující působení Československého Orla v pěti světadílech. Na protilehlé straně jest umístěna bílá modlicí se Orlice, vyprošující národu i Orelstvu novou svobodu a sílu v utrpení. Bolest obou těchto plastických obrazů na černém a rudém poli působí úchvatným dojmem. V pravém horním rohu je pak umístěna velká fotografie jediného starosty Čsl. Orla, zemřelého Dr. Jana Šrámka, který se stal obětí rudého násilí. Likvidace orelské organizace komunisty i utrpení Orlů a Orlic vyjadřují nejen hesla: Koncentrační tábory, žaláře, hřbitovy, která vlastně pouze doplňují význam nápisu: Československý Orel zničen, nýbrž hlavně velká černá mapa koncentračních táborů se siluetou sídla bývalých českých králů-Hradčan. Pod mapou je nápis: ČESKOSLOVENSKO JEDEN KONCENTRAČNÍ TÁBOR a jsou k ní připojeny vysvětlivky dotýkající se památných orelských míst v Československu Hostýna a Velehradu.

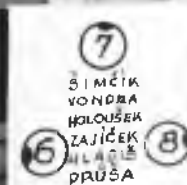
Celé zpracování této poloviny dílčí orelské výstavy, dává jasně na srozuměnou, že v zemích pod komunistickou vládou není žádná svoboda, zvláště ne svoboda náboženská a svoboda katolických organizací, zejména Orla.

Jak vypadá druhá polovina orelské výstavy? Již volbou zářivých podkladových barev látky bílé a modré se diametrálně liší od části, znázorňující život Orla za Železnou oponou, a ukazuje radostnou a jásavou schopnost akce a pohodu svobodného rozvoje. V nejvyšším bodu na levé straně je znázorněno hedvábnou červeno-bílou růžicí sídlo Čsl. Orla v exilu. Spojené státy severoamerické od ní visí přes celou výšku plochy takéž hedvábná trikolóra v národních slovanských barvách a přímo z růžice vybíhá pětidílný ukazovatel s nápisy pěti dílů světa, kde kde všude jsou orelské Jednoty, nebo žijící osamělí Orli. Pro lepší informaci a objasnění orelské myšlenky i práce doma i v exilu mnoha tisícům návštěvníků Světové výstavy v Bruselu, je pod jmény světadílů na dílčí orelské expozici umístěno zvláštní orelské tableau s hlavním nápisem "Československý Orel" a s výraznými letopočty "1908 a 1958", upozorňující na padesáté jubileum existence katolické, kulturně-tělovýchovné orelské organizace. Tableau je vlastně historií ve zkratce, od vzniku Orla/kroměřížský návrh/až po dnešní dobu. Je řešeno kombinací textu s fotografiemi, kresbami, ukázkami národní, kulturní i tělovýchovné práce Orla ve vlasti i v exilu. Na levé straně tableau je kresba borce-Orla s mečem, bojujícího s ještěrem. Záštitu mu dělá orel-pták. Do textu jsou pak vsunuty záběry z prvního sletu ve Vyškově v roce 1909 a ze sletu v Praze 1929, dále je tam obrázek bojujících vojínů Orlů z doby nacistické okupace, z doby svobody v letech 1945 až 1948 prolínají text obrázky gymnastických a sportovních výkonů našich známých orelských borců, sester a bratrů. V textu se může každý dočíst o porobě orelské organizace od neblahého února 1948. Je k tomu připojen obraz Orla zápasícího se smrtí v rudé kobce, jemuž žehná Kristova ruka, s připojeným nápisem: "V tomto znamení, drahý Orle, zvítězíš!".

Na jubilejním tablu jsou dále perokresby "Přísaháme" a borce Orla se vztyčeným křížem. Na dalších barevných obrázcích jsou zachyceni Orli a Orlice v exilu v tradičních orelských krojích a v tělocvičných uborech, které jen doplňují celkový dojem z krásného orelského mládí, symbolisovaného především fotografií borce s jeho hrdostí a pevným postojem a fotografií muže v kroji, třímajícího ústřední orelský prapor v exilu. Uprostřed textu a obrázků jsou fotografie dvou významných čestných členů Československého Orla v exilu, kteří jsou zároveň protektory této dílčí orelské výstavy v Bruselu: Jeho Exelence Ndp. biskupa z Amarillo, /Texas/ Dr. Jana Mořkovského a Jeho Milosti Ndp. opata svatopropského opatství v Lisle u Chicaga, Lva Ambrože Ondráka, OSB.

Vedle tohoto názorného přehledu orelské práce na svobodě, je umístěna další fotomontáž dvou prestižních orelských exilních akcí: vztyčení Kříže mlčící Církve a československého exilu v Lisle na paměť této doby u příležitosti prvního unionistického sjezdu v Lisle a obraz sochy Panny Marie exilu, na jejíž postavení přispělo Orelstvo největším podílem. Tyto dva velké obrazy jsou výkazy duchovního orelského úsilí, jež navazuje na duchovní požadavky doby. Proto od sochy Panny Marie vychází výkřiky Orlů: Fatimo - Lurdy - Hostýne - Velehrade!

Tyto znamenají, že Orli upírají své zraky k Matce Boží, jako k zachránitelce světa. Upírají zraky ku stoletým Lurdám, k Hostýnu - orelskému hradu víry a posily, k Fatimě, jako ku zdroji duchovní nádeje, že P. Maria nás povede k úplné porážce komunismu, poněvadž nás vede ke Kristu, ke Světlu světa, ke zdroji Pravdy, Lásky a Spravedlnosti. Orli upírají zraky k Velehradu, jako ke slavnému hradu slovanských Orlů, kde byl položen základ k práci na velikém díle pro sjednocení všeho Slovanstva ve víře. Cesta ke Kristu je ovšem cestou trnitou, cestou na Kalvarii, cestou odříkání a obětí, ale je to jediná cesta, která vede k vítězství a ke svobodě dítek Božích, ke svobodě národů, ke svobodě světa.

1. Orelská exposice na výstavě v Bruselu
2. První kroje sboru K.J. Sokol v Baltimore
3. Br. Jan Voller, ústř. starosta K.J. Sokol
4. + br. P. Josef Janeček, ústř. činovník K.J.S.
5. Bradlaři na sletě K.J.S. v La Grosse
6. První cvičenci sboru K.J.S. v Baltimore
7. Závodníci K.J.S. na sletě v Brně 1922
8. Pochod Katol. Sokolů na sletě v Praze

9. Orelský vítěz v Paříži 1923 br. Bedřich
10. "Tři doby země české" - Strasbourg 1923
11. První cvičenci Sboru K.J.S. v Chicagu
12. Předseda zahr. vl. br. Šrámek přehlíží
čs. zahraniční voj. jednotky v Anglii 1943

Díleč orelská expozice, instalovaná na světové výstavě v Bruselu, vrcholí právě znázorněním této myšlenky. Uprostřed výstavní orelské plochy je veliký plastický pozlacený kříž výrazné hloubky, dle východního ritu, k němuž vzhlíží, jak jsme již na začátku uvedli, zmučený bílý orel a modlí se Orlice. Kříž východního obřadu byl zvolen proto, aby upozorňoval na orelské úsilí o sjednocení západních křesťanů s odloučenými východními bratry, které exilní orelská organizace po vzoru z domova nejen symbolizuje, ale též prakticky provádí. Kříž je skutečně výrazně umělecky řešen i proveden. Jeho šikmé podnoží je vedeno šikmo přes železnou oponu. Podpatí Ukřižovaného Spasitele symbolicky drtí rudý komunistický znak srp a kladivo a na hlavní příčce kříže je připevněna rudě zbarvená trnová koruna z pravého akatusu.

Z nejspodnější části výstavní plochy pak vyrůstá z nádherných ornamentů moravského Podluží bílomodrá hedvábná stuha, která svírá ošpaty kříže, jako paprsek naděje, zelený kužel, vycházející z podnoží kříže a končící na horní příčce, jásavě přetínající ponurou čern komunistického světa.

Takový je tedy celkový pohled na díleč orelskou výstavu v Bruselu. Orelští činitelé shrnuli symbolicky i ukázkově fotografiemi pohled na ideu a činnost Československého Orla ve vlasti i v exilu. Zvýraznili duchovní úsilí Orelstva, roztroušeného po celém světě, poukázali na utrpení Orlů v rudém Československu, podali ukázky svobodné tělovýchovné, kulturní i národní orelské práce z doby svobody a z exilu a konečně celou expozici vyvrcholili oslavou lásky a naděje, utrpení a vzkříšení, vztyčením velkého Kříže východního ritu, jako symbolu jara, nové svobody a nové činnosti. Dvěma hlavními nápisy podtrhuje tato výstavka nynější postavení orelské organizace ve vlasti i v exilu: na jedné straně nápis: "Československý Orel zničen!" a na druhé straně: "V exilu bojuje za svobodu!" Celá výstavní plocha má po stranách vlajkovou výzdobu, skládající se z československé státní vlajky, amerického, slovenského a orelského praporu.

Účast exilních Orlů na světové výstavě v Bruselu-EXPO 1958, je jistě významná, protože Orlí jsou jedinou organizací z celého československého exilu, jež byla na výstavě zastoupena. Expozice je dar exilních Orlů sestrám a bratrům ve vlasti, aby celý svět viděl a věděl:

"Československý Orel dočasně zničen, ale v exilu bojuje za svobodu"

Původně byla naše výstavka určena v rámci výstavy FICEP do vatikánského pavilonu. Avšak pro nadměrnou velikost výstavní plochy, s kterou ředitelství pavilonu nepočítalo, byla orelská výstavka s měsíčním opožděním nainstalována ve státním pavilonu belgickém v oddělení sportu a tělovýchovy.

Reportáž o naší výstavě byla v dubnu vysílána rádiem Svobodná Evropa v Mnichově dle výše uvedeného textu.

Dle došlých zpráv, naše orelská expozice doznala neobyčejného úspěchu i ohlasu a byla považována za nejučinnější protikomunistickou propagandu.

Evžen

/pokrač. se str.14...

vítězně vyšly zbraně Víry a věrnosti vlasti, zbraně orelské. Před onou manifestací jednolitých a i pro obět krve odhodlaných orelských srdcí couvla i ozbrojená policie, zákeřně pohroživší, že zatkne na místě vedoucí kněze poutního místa.

Poté nastal už jen skrytý, nerovný zápas, v němž již do vánoc téhož roku se stovky sester a bratrů zachraňovaly útekem do zahraničí a celé řady byly uvrženy do bolševických kasemat.

K A T O L I C K Á J E D N O T A

I 8 9 3 - I 9 5 8

SOKOL

Jan W.Voller, K.S.O.

ústř. starosta K.J.S: V srdci B O H A -
v paži S Í L U -
lásku k V L A S T I -

toť

h e s l o katolických S o k o l ů

Daleko dříve, než u nás v historických zemích, počalo obrodné hnutí kulturně-tělocvičné na katolickém podkladě v USA. Jako u nás popud k němu zavdalo nepřátelské chování se kruhů mnoha národních organizací ke katolíkům a Církvi katolické především, tak i v Americe katolíci brzy jasně vy cítili deviacy, odklon, kterým se v devadesátých letech minulého století vlivem materialistických a pozitivistických - krátce pokrokářských proudů - počaly ubírat národní organizace i Sokolstvo, a přirozeně i katolíci američtí postavení byli před rozhodnutím buď vzdát se členství n.př.v Sokole, nebo vystoupiti z Církve. Upřímní katolíci poznali, že musí dát přednost dílu božskému, kterým je Církev, před dílem jen lidským, jakým je organizace civilní.

Avšak bylo škoda obětovat a opovrhnout i tím lidským pokud bylo dobré a krásné. Proto pokusili se, a to s plným zdarem, spojit myšlenku Tyrš-Fügnerovu s ideou křesťansko katolickou a jako u nás ve staré vlasti později Orel, tak v Americe už roku 1893 vznikl " K A T O L I C K Ý S O K O L ". Vývoj jeho byl ovšem poněkud jiný než našeho Orla. Vlivu americké snášlivosti nemohli se docela ubránit pokrokářští Češi a katolický Sokol nebyl nikdy donucen jíti k základům, k podkladu kulturně-tělocvičných názorů Tyršových a přesvědčit se, že filosofie zakladatelů Sokola spočívá na zásadách mělčího pozitivismu, tvoře v nich sice ducha revoluce a převratů, ale nikoliv ducha stavby a budování budoucnosti velkého pojetí. Proto naši američtí bratři podrželi si jak tělocvičnou soustavu Miroslava Tyrše, tak i jméno SOKOL. Oduševnili však její myšlenku a prováli ji duchem křesťansko-katolickým a tak odloučení od nás dokázali, jako my Orli ve staré vlasti, že pro věřícího katolíka je místo toliko v Katolickém Sokole.

Aby naši bratři a sestry v exilu, jakož i naše veřejnost blížeji poznali dějiny bratrského katol. Sokola a upevnili se v přesvědčení, že jinak ani my ve staré vlasti jednati jsme nemohli, než založit svou kulturně-tělocvičnou organizaci, naši chloubu a pýchu našeho Orla.

Vznik a dějiny Katolického Sokola dle poznámek br. Vlad. Malce,
bývalého ústředního starosty Katol. Jednoty Sokol

Duch volnosti a svobody

Kulturní národy všech věků, od počátku vývoje lidstva, považovaly systematické tělesné cvičení za velmi vážného činitele, který přispívá k vytvoření fysicky i mravně dobrého a zdravého charakteru mládeže-hlavně tím, že ji činí šlechetnější a zdatnější. A pokud fysické-tělesné cvičení přivádí k rozvoji, vedle mnohých jiných vlastností, také sebevědomí, odvahu a smysl pro vyšší ideály, jest zřejmo, že takové fysické cvičení nabylo významu i ocenění při výchově rozumu i srdce k zamilování si volnosti a svobody národa.

Ve skutečnosti možno říci, že člověk a duch svobody a volnosti krá-
čel ruku v ruce věky historie-více nebo méně oceňován dle toho, jak na vý-
ši stála nebo upadala myšlenka svobody a nezávislosti národní-buď v slá-
vě či v otroctví. Tak tomu bylo očividně v dějinách starého Řecka, kde no-
obyčejně vyvinutý a zušlechtěný tělocvik/sport/byl charakteristickou znám-
kou síly národa v jeho nezávislosti, moci a slávě, jako zase naopak s úpad-
kem olympijských her dostavil se i úpadek národa.

A jako národy neodvislé a svobodné nalézaly v tělesné kultuře podpo-
ru své mravnosti stejně i své politické moci, taktéž národ ve svém úpadku,
zbavený volnosti a svobody, nalézal v tělesném cvičení a národním uvědomo-
ní mládeže účinný a vlivný prostředek ku povznesení a posílení své lásky
a touhy po svobodě a volnosti, a tak přípravu národa pro budoucí nezávis-
lost státní.

P o č á t k y s o k o l s k é h o h n u t í

Tato tělesná kultura-ztělesněná v hnutí sokolském-hrála velkou úlo-
hu v životě našeho národa. Jeho hlavní úkol, vyjádřený zakladateli hnutí,
spočíval ve výcviku všeho, co bylo nejlepším-fysicky jako mravně-v mláde-
ži národa, silnit a připravovat tělo i duši národa pro lepší budoucnost.
Velcí zakladatelé toho hnutí zřejmě měli na mysli, aby Sokol stal se čis-
tě národní organizací, povznesenou nad stranictví, objímající všechny vrs-
ty národa, jednotící celý národ a sloužící pouze jeho budoucnosti. Sokol-
ské hnutí počalo po polovině min.století. Jeho zakladatelem byl znamenitý
myslitel, filosof a vlastenec i když byl původu německého, Dr. Miroslav Tyrš,
jenž dal Sokolu vědecký-a přitom jednoduchý, prostý, populární system fysic-
ké kultury, známý pod jménem sokolského systemu, který obsahuje kalestetic-
ké gymnastické cviky na náradí a některé způsoby lehké atletiky, vyplýva-
jící spojitě v úplný a vyčerpaný system tělesného výcviku. Tyrš zbudoval
svůj system na ideálním výcviku mládeže starověkých Řeků, který přispíval
ku kráse, zdraví a síle těla. To právě bylo cílem tohoto myslitele a vycho-
vatele, aby jeho systém poskytl národu spíše zdravé a zdatné muže a ženy-
fysicky i mravně-než vytrenované a odborně vycvičené atlety, a aby jeho
dilo a hnutí jím vyvolané bylo prostředkem obrození českého národa, obro-
zení politického stejně jako fysického a mravního. A není pochyby, že so-
kolské hnutí, pokud následovalo vlastenecké a zdravé zásady svého zakla-
datele, nesmírně přispívalo k přípravě národa na politické osvobození-ku
vzkříšení staré svobody a nezávislosti národa českého.

K A T O L I C K Á J E D N O T A S O K O L

Jakkoli sokolská idea sama byla přinesena do Spojených států naši-
mi emigranty ze staré vlasti, přece hnutí Katolického Sokola je po výtce
původu Amerického. Není zde úmyslem obšírně seznamovat o vážných příčinách,
které vedly k založení hnutí katol. Sokola. Stačí říci, že myšlenka katolio-
kého Sokola stala se absolutní nutností pro katolické Čechy v USA, když
se stalo zřejmým, že příslušníci Církve nemohou náležet původnímu Sokolu
bez újmy na svých náboženských právech a křesťanských zásadách.

První Sbor katolických Sokolů byl založen v Omaze/Nebraska/18. čer-
vence 1893. Obdobné pokusy učiněné již dříve n. př. v Chicagu, nebo v St. Lo-
uis neměly úspěchu. Bylo na zakladatelích Katol. Sokola v Omaze-odvážných,
způsobilých a nadějných-ukázat cestu a podat důkaz, že je možno pěstít
sokolskou myšlenku mezi katolíky a uvést ji v soulad s pravdivými zásada-
mi a duchem katolictví. Byl to velmi velký úkol pro tento kroužek mužů v
Omaze. Poznali jasně, že vítězství jejich v boji záleží pouze na věrnosti
k sokolské ideji a k zásadám katolickým. Cvičili se tělesně dle sokolského
systemu a současně pracovali na vzdělání svého charakteru dle zásad víry
katolické. A pracovali věrně a s nadšením pravých pionýrů. Práce ta nebyla
marná-jak se později výsledky ukázaly. Prvním starostou byl br. Stanislav
Sadil a náčelníkem br. Josef Fuksa. Duchovními stejně jako praktickými rád

ci v tomto památném díle byli P.Jan Vráněk, znamenitý básník a známý řečník a P.Josef Chundelák, který se stal prvním vzdělavatelem Sboru.

Stejně odvážný jako památný příklad katol.Sokola v Omaze našel napodobitele v Baltimore, kde téhož roku dne 17.září byl ustaven druhý Sbor Katolického Sokola. O rok později byl založen Sbor třetí, dne 6.května 1894 v Jižní Omaze-Nebraska, který vešel do života dle skvělého vzoru svého suseda pod starostenstvím pečlivého P.Žáka. Pozdější léta uvedla v život dva nové Sborny a to v Plattsmouth/Nebr./ a v Detroit/Michigan/.

P O Č Á T E K K A T O L I C K É J E D N O T Y S O K O L

Ačkoliv již existovalo 5 Sborů Katolických Sokolů v USA, nebylo žádného spojení mezi sebou a tím ani spolupráce mezi spolky v Nebrasce a Sborny na východě. A tak tyto poměry si rázem vynutily koordinaci v činnosti a organického sloučení Sborů, aby byla jednotnost v zásadách, ideích i pěstování fyzické kultury pro konání také společných tělocvičných manifestací. Slet nebraských Sokolů dne 4.července 1905 v Jižní Omaze byl pouze předchůdcem sletu konaného 1908 v Omaze za účasti všech stávajících Sborů, jenž uspišil soustředění katol.Sokolů v jeden celek.

Tento památný rok 1908 počal ve skutek uvádět to, co bylo beze vší pochyby v srdcích a myslích katol.Sokolů do té doby sjednotit šiky v silný a praktický součin a rozšířit toto velké hnutí příslušníků našeho národa všude mezi katolíky v USA. A tak stávající Sborny katolických Sokolů-Omaha, Jižní Omaha, Detroit, Plattsmouth, Baltimore a dva další v Chicagu, tedy celkem sedm, soustředěno v jeden organizační celek, vytvořilo dne 7.září 1908 u příležitosti čtvrtého sletu katol.Sokolstva v Jižní Omaze v Nebrasce ústřední organizaci "K A T O L I C K Á J E D N O T A S O K O L".

Tak sjednocené šiky katolického Sokolstva ve Spojených státech daly se na pochod provázeny nadějí mnohých, že je to znamením a poselstvím lepší a jasnější budoucnosti života katolíků v USA. Na vzdor velkým překážkám, které byly předpokládány, sokolské hnutí rostlo. Daleko nad prvních sedm, vyrostlo na více než 40 spolků v krátké době po založení K.J.Sokol.

Zodpovědnost katolického Sokolstva:

Každý příslušník Katolické Jednoty Sokol může být hrdý na to, že je katolickým Sokolem, poněvadž není většího a vznešenějšího díla v obyčejném životě, než spolupůsobit k lepší budoucnosti lidstva-mravně i tělesně a k ovládnutí sebe. A právě v době zrození myšlenky katol.Sokola, nebylo vznešenějšího úkolu, vzhledem k českým katolíkům Ameriky, než vštěpovat mládeži-zvláště mládeži narozené v USA-porozumění pro tak krásné ideály a sympatie jako amerických Čechů a katolíků a získávat činný a uvědomělý zájem mladého národa pro naše zájmy a budoucnosti a stejně i pro život a osud naší národní větve.

V tom tkvěla velká zodpovědnost katolických Sokolů před 65 lety. A jako průkopníci dokázali slavně, že nelekali se překážek ani velikosti úkolu, který je čekal a že doba je vždy nalezla připraveny, že jejich poslání v práci pro Boha a národ je svatým příkazem.

Nechť tedy vítězí jejich příklad a činy - činy SOKOLŮ - KATOLÍKŮ.

Viz strana 13-obrázky 2,3,4,5,6,7,8/

ZLATÉ JUBILEUM SBORU KATOLICKÉ JEDNOTY SOKOL SV.VÁCLAVA V CHICAGU,

oslaveno bylo dne 26.listopadu v České Kalifornii při osadě blahošl. Anežky české na paměť založení, které se datuje ke dni 10.července 1908.

Jubilejní oslava byla zahájena banketem za účasti asi 250 členů a shromáždění předsedal br.Leonard Ouška. U předsednického stolu jsme dále viděli známé sokolské činovníky-starostku ženského sboru K.J.S.sestru M.

Průšovou, starostu mužského Sboru br. Roberta Svatoše, kaplana/vzdělavatele/ Msgr. Martina Křížku a jiné známé činovníky, jakož mezi přítomnými byli sestra Marie Průšová, ústř. náčelnice s jejím manželem býv. náčelníkem Václavem Průšou- známým borcem z mladších let, Františka Nevšímalá, ústř. náčelníka a jiné sestry a bratry nám Orlům z dřívějška známé.

Radostná byla vzpomínka na uplynulou činnost Sboru, kterou v pou-
távém vyličení skvěle rozvedl člen Sboru sv. Václava, sokolský stařešina-
ústřední starosta Katolické Jednoty Sokol br. Jan Woller, K.S.G. a předseda
Národního svazu českých katolíků. Jednak ze slavnostního projevu, jednak z
překrásně vybaveného památníku, který byl k 50. tému výročí trvání Sboru
vydán lze konstatovat, že Sbor Svatého Václava v Chicagu byl a dosud je
předním činitelem Katolické Jednoty Sokol v USA.

Bratr starosta Jan Voller ve svém procítěném slavnostním projevu
také vzpoměl někdejší spolupráce s bratrským Orlím v Československu, dnes
na smrt komunisty ubitého, kam katoličtí Sokolí jezdili na velkolepé or-
ské slety v dobách svobody našeho národa. Současně přivítal přítomnou počet-
nou delegaci ústřední organizace Čsl. Orlů v exilu a Jednoty Chicago, jež
také byla pozdravena br. předsedou Ouškou a představena přítomným sokolským
sestrám a bratrům.

V závěru svého slavnostního projevu, přečetl pak br. Voller zdravi-
ci Československého Orelstva v exilu, jenž právoplatně zastupuje organiza-
ci Čsl. Orlů za Železnou oponou, která zní:

Sestry a bratři! Ústředí Československého Orlů v exilu se právě do-
vidá radostnou zprávu, že se připravujete k oslavě padesátého výročí
své existence.

Děje se tak v době, kdy i my vzpomínáme zrození orelské myšlenky ve
staré vlasti- tedy před půl stoletím. Z těchto strohých fakt je patr-
no, že jde o jednu myšlenku- myšlenku, jež vznikla ze stejných důvodů
v době, kdy si toho tehdejší poměry vynutily. Nastoupení nového smě-
ru v národě bylo způsobeno falešným výkladem českých dějin, aby dě-
dictví našich otců bylo pošlapáno- Církev- moudrá učitelka národů na-
padána dle tehdejšího hesla "Pryč od Říma!" Proto ve staré vlasti
vznikla myšlenka orelská a zde v nové vlasti- o mnoho let dříve- její
starší sestra, myšlenka Katolického Sokola- avantgardy to českého ka-
tolického lidu našeho národa.

Tedy stejná poslání, stejný boj i stejný cíl.

My Orlé vzpomínáme na doby, kdy docházivalo k překrásným sbratřením
obou katolických tělovýchovných organizací tam ve staré vlasti, kde
je dnes tolik trpících našich orelských sester a bratrů a které v
jejich činnosti v exilu reprezentujeme pod patronací úřadů Spojen-
ých států. Nuže vzpomínáme na dojemné okamžiky setkání Orlů s Vámi
bratry a sestrami z Katolického Sokola tam v Brně 1922, nebo v Pra-
ze 1929.

A tam Vás, drahé sestry a bratři, dodnes v duchu vidíme

Jest jen litovat, že neustálým přirozeným odumíráním české větve v
Americe, trpí čím dále tím více činnost Jednoty Katolického Sokola,
ale jeho idea jest stále živá a zůstává nedotčena. Důkazem toho je
Vaše slavnostní jubilejní shromáždění, kde si připomínáte velikost
své myšlenky.

K těmto pro Vás radostným okamžikům Vám všem, sestry a bratři, my
Českoslovenští Orlé v exilu tiskneme pravice s upřímným přáním,
abyste zůstali pevní ve svém poslání- to jest v lásce k nejvzneše-
nějšímu Kristovu učení, v lásce k národu z něhož pocházíte a nové
vlasti, která jest nám nyní společná. Prošime, abyste s námi povzná-
šeli své mysle k Všemohoucímu, aby ochraňoval tuto zemi a také, aby
dopřál našemu národu zasloužené svobody.

Hřimavé potlesky po představení orelské delegace a po pronesené orelské zdravici byly důkazem, že stejné myšlenky, které nás sbližují se navzájem stále tak krásně a bratrsky prolínají ještě dnes, kdy je toho nejvíce třeba.

Československý Orel v exilu velmi želí smutné skutečnosti, že český živel ve Spojených státech odumírá, čímž trpí činnost Katolické Jednoty Sokol, jež byla kdysi tak slavná, ale která jest a vždy bude skvělým pomníkem velikosti

m y š l e n k y K a t o l i c k ý c h S o k o l ů v A m e r i c e .

/Viz str.13-obr.11/

rchť.

V Y Š K O V S K Á P R O S T N Á

oo

Bratr náčelník měl nedávno štěstí, když se mu podařilo opatřit sestavu prostných cvičení pro muže k I orelskému sletu ve Vyškově, který se za dramatických okolností konal v neděli dne 5. září 1909. Sestava tato byla vydána v prosinci před 50 ti lety. Jistě budou mít naši bratři radost z objevené sestavy tak, jak ji již nyní mají bratři z Chicaga, kteří se rozhodli ji nacvičit. Bratr Pavel-cvičitel mužů-tuto skladbu si již prostudoval a osvojil a k nácviku je připraven.

Na pamět vzniku Orla před půl stoletím a na upomínku prvního sletu je vhodná příležitost pro naše Orly v exilu "Vyškovská prostná" použít a veřejnosti-jako pamětihodnost-předvést na různých orelských podnicích. Chicagští tak učiní v příštím roce u příležitosti oslavy zlatého jubilea Československého Orla, které připadne na květen.

Na dotaz, jak br. náčelník pohlíží na skladbu "Vyškovská prostná" z odborného stanoviska, br. náčelník odpověděl toto: "Vývoj v prostných cvičeních, který jsme prožili za poslední léta tam ve svobodné vlasti, je beze sporu velmi významný. Významný nejen tím, že se změnila formy cvičení, že jsme našli jiného ducha prostných, nýbrž i tím, že jsme dovedli dát prostným zcela novou náplň. Neboť zatím co formu ovládla cvičení pohybová oproti dřívějším - mohli bychom říci - statickým prostným, pak náplň dali jsme prostným ve větší fyziologické užitečnosti. Obě věci spolu úzce souvisí. - "Vyškovská prostná" jsou statická. Jsou pro dnešní dobu tělocvičné vyspělosti lehce nacvičitelná-zejména pro starší cvičence, ale my je jako pamětihodnost z úcty k první orelské generaci, jež se zrodila za velmi těžkých poměrů začátkem tohoto století, rádi použijeme!"

"Co se týče hudebního doprovodu, nám dojem, že hudbu pro prostná mužů na slet ve Vyškově komponoval br. Nešvera, ale bohužel tuto hudební skladbu nemám. Bude však připravena jiná-taková, aby se ladně přimykala k cvičení."

"Nuže bratři, s chutí do nácviku!"

-an.

Prostná mužů na slet ve Vyškově roku 1909:

I. oddíl.

1. Stoj spatný se skrčením na prsa,	1. Půlobratem vlevo stoj rozkročný s
2. unožením pravonož stoj rozkročný	rozpažením, pěst., pol. palc.
s rozpažením, pol. hřet., 3-4 výdrž	2. přísunem pravé dřep s předpažením,
1. Půlobratem vlevo stoj předkročný	3-4 výdrž.
s předpažením/pravá paže do předp.	1. Vztýk do stoje únožného levonož/tí-
dol. obloukem, pol. palc./	ha na pravé noze/s rozpažením, pol.
2. Vpád pravonož vpřed s předpaže-	palc,
ním povýš, pol. palc., 3-4 výdrž.	2. stoj spatný s připažením, 3-4 výdrž.
	/dlaně otevřít/ Pokrač. na str. 21

POS LÁN Í S LOVANS KÉHO ORELSTVA

Svaz Slovanského Orelstva byl ustaven 22. února 1953.

Stalo se tak po čtyřletém úsilí na zasedání zástupců exilních orelských organizací v New Yorku. Byly zastoupeny tři větve orelského bratrstva : jihoslovanská, československá a ukrajinská.

Toho dne se skutkem naplnilo přání zakladatelů Orla před půl stoletím. Vzlétl Krekuv "Slovanstva orel bílý", který byl tomuto slovin-skému průkopníku orelské ideje nejen symbolem svobody tehdy ujařmených Slovanů, ale i symbolem sjednocení všech Slovanů ve víře cyrilometodějské.

O r e l , král ptactva, jehož vysoký vzlet, silné perutě a láska k horským štítům volnosti naplňovaly vždy kouzlem a obdivem junač slovanskou, stal se od počátku tohoto století mocnou vzpruhou v úsilí a boji o naplnění národních i kulturně-náboženských ideálů Slovanů.

Bezbožný materialismus, který se dočasně rozhostil po širých končinách našich slovanských vlastí, vypudil Orly do svobodné ciziny. Po obnovení národních organizací orelských ve svobodném světě, bylo přikročeno k vytvoření bratrského Svazu všech.

Bílý Orel vzlétl nad srázy, úskalí a propasti našeho exilu a jeho znak zavlál na nových praporech vedle obrazu Fatimské Paní a prvních věrozvěstů slovanských . Vznesená idea svobody a duchovní jednoty Slovanů žije !

Na všech stranách orelského exilu - tu s větší nebo menší intenzitou a zdarem - se v každodenní drobné práci a oběti vytvářejí předpoklady k opravdové jednotě mysli i srdcí. Směr této nehluché činnosti je vyznačen ustavením Polského Orla na jaře r. 1956 a vytvořením prvních organizačních složek Ruského a Běloruského Orla na sklonku roku 1957. V těchto dvou se otevřely brány k bratrskému soužití katolické a pravoslavné mládeže pod prapory Bílého Orla Krekova.

Jen ten, kdo zná dokonale vnitřní i vnější zjevy, vztahy a formy obou těchto duchovních světů, dovede náležitě pochopiti a oceniti, co se tu stalo, o kolik nedozírných dálek se tu sblížili před tisíciletím sobě odcizení bratři !.

Svaz Slovanského Orelstva má tedy velký a vznešený cíl, který dovede v duši věřícího Slovana vyvážit lidskou tíseň nad výsledky vědy a techniky atomového věku s interkontinentálními střelami a umělými oběžnicemi !

Ú s i l í - p r á c e - b o j , o sblížení velkých dálek duchovního světa, obět a vypětí všech sil a možností k přiblížení tolik toužené jednoty ve víře všech slovanských národů, ukol a poslání, které jsou s to beze zbytku naplniti smysl našeho exilu ! Slovanský unionismus, tot onen široký, z výšin orlího vzletu zacílený obzor, v jehož kruhu žije a pracuje, bojuje, obětuje se a vítězí slovanské Orelstvo ve svém zápolení o čest a slávu Boží v naplnění Kristovy touhy...: "Aby všichni jedno byli!"

Kéž Bůh na přímluvu všech světců a světic slovanských zehná orelské práci Svazu i v dalším pětiletí, které dovrší v jubilejním roce 1963 - jedenáctistém výročí příchodu bratří sv. Cyrila a Metoděje na Moravu.

J E D N O T O U S L O V A N Ů

K J E D N O T Ě V Š E C H K Ř E S Ť A N Ů !

Z d a ř B ů h !

B o g ž i v í ž i v í l í !

rkl.

STŘÍBRNÉ JUBILEUM UKRAJINSKÝCH " O R L I W "

Zatím co vznik našeho Orelstva a Jugoslovanské Orlovské Zveze se datuje k roku 1908 a 1909-bratři ukrajinští rovněž za smutných okolností v komunistické porobě i v exilu vzpomínají 25 výročí svého založení.Ukrajinský Orel-"Katolycka Akcija Ukrajinskoji Molodi Orly"-vznikl roku 1933 na ukrajinském území v Polsku se sídlem ve Lvově.Tato organizace kulturně tělovýchovná počítala 40.000 členstva.Ukrajinský Orel byl založen pod záštitou unionistického předního pracovníka Jeho Excelence lvovského metropolity Andrejeva Šeptického-velkého Slovana a přítele našeho národa,jenž svého času zahájil první unionistický sjezd na Velehradě./24-27/7.1907/

Život organizace ukrajinského Orla,která s nevšední pílí vyvíjela ve své vlasti bohatou a všestrannou činnost neměla dlouhého trvání,neboť po okupaci ukrajinské části Polska bolševickým vojskem r.1939,byl Orel nejhrubším způsobem likvidován a více činnost neobnovena pro další události na Východě.Velké procento ukrajinských bratří a sester odešlo do exilu a v cizině zakusili daleko větší strádání než tomu bylo po roce 1948 v našem případě.Co jest od našich ukrajinských bratří chvály hodné jest skutečnost,že si sebou z porobené vlasti odvezli celou spolkovou knihovnu.

V přítomné době-po vyemigrování do různých zemí-hlavně do USA,vzor-ně pracují,zejména pro osvobození svého národa a pro uskutečnění ukrajinského státu.

Čsl.Orel v exilu úzce s ukrajinskými bratry spolupracuje,hlavně s funkcionáři z "Holovní rady Ukr.Orliw"a dochází ve'mi často k osobnímu styku a tak se naše společné bratrství neustále více a více utužuje.

Přejeme našim milým ukrajinským bratřím a sestrám-stejně jako sobě-brzký návrat do osvobozené vlasti,aby tam opět pokračovali v práci tak vznešené a krásné,kterou tak slibně před čtvrt stoletím započali pro obrodnou práci svého národa.

Jejich vysokému vzletu volá pozdravem"Sláva-Zdař Bůh-Bog živi!"

Československý Orel v exilu

Prostná mužů na slet ve Vyškově roku 1909:

Pokračování se strany 19

II.oddíl.

- 1.Stoj předkročný pravonož s předpažením,palc.pol.,
- 2.stoj předkročný levonož se vzpažením,3-4 výdrž.
- 1.Půlobrat vpravo s rozpažením,p. pol.,
- 2.půlobrat vpravo s trčením pravé paže šikmo vzhůru,levé šikmo dolů,3-4 výdrž.
- 1.Klek na l.koleno s rozpažením povýš,pol.dl.,
- 2.ruce v bok,3-4 výdrž.
- 1.Vztyk s unožením levé/na špicil/ a rozpažením,pol.hřbet,
- 2.přisunem levé nohy stoj spatný s potleskem připažit,3-4 výdrž.

III.oddíl.

- 1.Ze stoje spatného rozpažit,pol.palc,
- 2.Unožením pravonož stoj rozkročný se skrčením paží na ramena,3-4 výdrž.
- 1.Stoj zákročný pravonož/levá opřena o špicil/s předpažením povýš/při přísti době zůstane pravá paže v tom postavení jako v době předešlé,tedy 1, jen levá zapaží/, pol.palc.,
- 2.výpad pravonož vpřed se zapažením l. paže,pol.mal.,3-4 výdrž./pr.p.výdrž/
- 1.Celým obratem vlevo únik se zapažením,pol.mal.,
- 2.přechod do výpadu levou-výpad jen přeměnou postavení,noha v úniku napjatá,paže výdrž,3-4 výdrž.
- 1.Výpad pravonož vpřed se vzpažením,

IV.oddíl:

- 1.Unožením pravé stoj rozkročný se vzpažením vnější oblouky, palec p.
- 2.předklon, 3-4 výdrž.
- 1.Vztyk do úniku s půlobratem vlevo, 1.paže kryt, pravá náprah,
- 2.výpad pravonož vpřed, p.paží ruk,
- 1.zapažit, 3-4 výdrž./1.paže přest/
- 1.Klek na 1.koleno, pravá p.kryt,
- 1.zapažit/přest/, 2-3-4 výdrž.
- 1.Celým obratem vlevo, podpor ležmo, 2 výdrž,
- 3.Vztyk do dřepu a předpažením, p. pol.,
- 4.Vztyk do stoje spat.s připažením.

pokrač.III oddílu:

- pol.malíčková,
- 2.přechod do úniku pravá paže kryt, levá zapažit, 3 výdrž./pol.mal/,
- 4.Vztyk do stoje spatného.

Pozn:

V přestávkách mezi oddíly není pohov! Oddíly se 1 x opakují!
Transkripce je původní, jak byla sestava vydána.

Chicago, dne 18.prosince 1958.

R A D O S T N Ě J Š Í
N O V Ý R O K

1959

a brzký šťastný návrat do rodné země
všem Orlům - Orlicím a lidem dobré vůle
na Všemohoucím vyprošuje
Předsednictvo Čsl. O r l a
v exilu

Z P R A V O D A J S T V Í Č S L. O R L A V E X I L U

xxx Již po osmé vyhlásil Čsl.Orel vánoční sbírku pro trpící v táborech, kde se dosud nalézá mnoho Orlů, kteří pro chorobu nemohou vyemigrovat. Je tam také mnoho našich dětí. Jsou tam i ti, kterým se podařilo z "ráje" uprchnout nedávno a pro krátkou dobu pobytu v exilu nejsou ještě pojetí do emigrační akce pro výjezd do jiných zemí.

Loňská vánoční sbírka vynesla z dosavadních sbírek nejvíce - něco přes 400 dolarů a byla poctivě, spravedlivě rozdělena potřebným. Letoší pravděpodobně bude slabší loňské - ke škodě našeho sociálního usilí.

Vám sestry-bratři a milí přátelé, kteří jste opět potřebným pomohli, nebo ještě v příštích dnech pomůžete podpořit Bohumilé dílo, Bůh zaplatí!

XXX Není tomu dávno, co se podrobil operaci náš vzácný přítel, starosta Katolické Jednoty Sokol v USA bratr Jan W.Voller z Cicera. Přejeme mu brzké uzdravení a mnoho svěžesti. /Viz str.13, obr.3/

XXX Československý Společenský Klub v Denveru-Colo, jehož předsedou je br.Miroslav Chromý a dalším činovníkem I náměstek starosty Čsl.Orla v exilu br.Dr.František Hradil, uspořádal velkolepou slavnost se vzpomínkou na 40 té výročí opětného nabytí samostatnosti 28.října 1918.Na slavnost, která se opravdu vydařila, dostavily se mimo exulantů a krajanů i prominentní osobnosti z amerického politického života. 28 říjen byl guvernerem státu Stevem McNicholsem prohlášen "Dnem československým"

Československý Orel v exilu zaslal k této vzpomínkové slavnosti vřelou zdravici.

xxx 25.listopadu oslavil stříbrné vysvěcení na kněze Jeho Excellence Dr. Jan Mořkovský,čestný člen Čsl.Orla v exilu.Rovněž Jeho Milost pan opat Ambrož Ondrák,OSB,oslavil kněžské jubileum-40 té výročí svého vysvěcení. Oběma našim čestným členům Ústředí Českosl.Orla zaslalo srdečná blahopřání.

xxx Opět upozorňujeme své členstvo,aby konalo vůči orelské organizaci svou povinnost a co nejdříve zaplatilo členskou příspěvků.Rovněž se tato výzva týká placení předplatného za věstník "Orel".Sestry,bratři,nebuďte v placení líní a pamatujte,že kdo "rychle dává,dvakrát dává!"

xxx Je ještě celá řada členů,kterí nepožádali o vystavení členských legitimací.K vystavení je třeba přiložit fotografii menších rozměrů.

xxx K dotazům sdělujeme,že podepsané články ve věstníku "Orel" vyjadřují mínění pisatele,které nemusí být oficiálním názorem celého Předsednictva Čsl.Orla,zvláště v ohledu politickém.

xxx Kříž na budoucí státní vlajce.V zářijovém zasedání Předsednictva Čsl.Orla byl přijat návrh br.Vostřeze na doplnění čsl. státní vlajky tak,že by do modrého trojúhelníku na vlajce byl vložen úměrné velikosti Kříž. O hlubokém symbolickém významu tohoto dolůku pojedná sám navrhovatel v příštím čísle věstníku "Orel".Doufáme,že příští parlament v osvobozené ČSR rád tuto změnu uvítá.

xxx Člen Čsl.Orla v exilu Josef Kalvoda vyučující historii a politikou vědu na St.Joseph College,West Hartford,vydal letos protikomunistickou studii,nazvanou "Titoism and Masters of Imposture".Kniha byla přijata velmi příznivou kritikou v povolaných kruzích a hodí se i jako vánoční a i příležitostný dar anglicky mluvícím přátelům,vystaveným dnes přímé komunistické hrozbě.Vřele doporučujeme!Vydáno ve Vantage Press,Inc.120 W.31st,
New York.

xxx Do Jednoty Čsl.Orla v Chicagu,přistoupilo letos 14 členů, 1 zemřel.

xxx Růžencové akce,kterou vyvolala v srpnu náčelnice sestra Míla,uvázalo se 34 členů Jednoty Chicago odmodlit se 7.777 růžencových modliteb.

xxx Mezi ukrajinskými bratry:Na pozvání ukrajinských bratří,dostavila se v neděli dne 14.prosince t.r.početná delegace Jednoty Chicago na jejich slavnostní akademii,uspořádanou na počest umučení lvovského metropolity Andrejeva Šeptického.Hlavním programem nedělního podvečera i večera byla přednáška Vldp.kanovníka Romana Lobodyče z Philadelphie,který seznámil asi 600 přítomných slavností s životem v blahé paměti mučedníka Andrejeva a nynějšími snahami o jeho svatořečení.

Další čísla obsáhlého programu-jako vždy-byla přesně podána k plné spokojenosti obecnictva-nechť to byla scénická vystoupení mládeže/přes 100 v národních krojích/,sólové výstupy pěvecké či hudební,anebo recitační.Nejcennějšími částmi programu bylo vystoupení mužského pěveckého sboru /asi 60/se sólovými zpěvy baritonistů a tenoristů,jakož i sborový zpěv školních dětí za hudebního doprovodu rovněž školní mládeže v počtu neméně než 140 účinkujících.

Jako v minulých letech tak i posledně,byli jsme my,Českoslovenští Orli,s celým programem-excelentně provedeným-nadmíru spokojeni a nemůžeme jinak,než ukrajinským sestrám a bratrům co nejsrdečněji k výkonům gratulovat.

Již při vstupu do vestibulu školní budovy na Rice Street-kde se v novém a moderně vybaveném prostorném sále slavnost konala-dostalo se naší orelské skupině vřelého přivítání od předních činitelů ukrajinských bratří a sester,zejména od br.Dr.Teodosije Hajeckého a s.Natky Balyskové.V závěru slavnosti bylo československým návštěvníkům opět poděkováno a to br.náčelníkem Ukrajinských "Orliw"Adamem Antonovyczem za nadšeného potlesku shromážděného obecnictva.

- xxx Delegace Jednoty Čsl.Orla v Chicagu u J.Exc.nejdp.Jana Mořkovského. Jeho Excellence Ndp.biskup Dr.Jan Mořkovský přijal v neděli dne 26. listopadu v hotelu Conrad Milton 10 ti člennou delegaci chicagské Jednoty,jejíž zástupci mu předali diplom čestného členství Čsl.Orla v exilu,Jednoty na Michiganu-Chicago.Mluvčí delegac pozdravil pana biskupa za Jednotu a vyzvedl jeho zásluhy o celou organizaci Čsl.Orla v exilu,jakož připomněl jeho živý zájem o orelskou činnost, který je pro Orly velkým a vzácným povzbuzením. Jeho Excellence pan biskup Mořkovský vyslovil v odpovědi potěšení nad milou pozorností Československých Orlů v exilu a přál jim mnoho úspěchu v další práci na poli náboženském,národním a v práci,kterou Orel vykonává pro osvobození národa,ze kterého sám také pochází. Poté pan biskup setrval s přítomnými Orly v srdečné rozmluvě trvající 3/4 hodiny a závěrem udělil všem účastníkům své biskupské pozhledování,patřící všem Československým Orlům jak doma,tak i v exilu. Současné tlumočíme pozdrav,který pan biskup všem zasílá-"Zdrav Bůh!"
- xxx Exulantské exercicie v Chicagu byly pro onemocnění exercitátora br. P.Františka Dostála,S.J.odloženy z listopadu na dny 27-28 mého prosince t.r.Přihlásilo se přes 80 exercitantů-z toho 15 členů z Jednoty Chicago.Největší zásluhu o konání tohoto duchovního evičení má Dr.J. Navrátil,který je také pověřen,aby je technicky řídil.Exercicie se budou konat v osadě bluhoslavené Anožky a pan farář Msgr Martin Křížka vychází ve všem všemožně vstříc a zaslouží si od všech exulantů co nejvřelejšího poděkování.
- xxx I reprezentační ples bude uspořádán v Chicagu koncem ledna příštího roku ve větších rozměrech ve velkém sále Sokolovny Havlíček-Tyrš. Uspořádají ho společně tyto organizace:Jednota Čsl.Orla,Sdružení Čsl.exulantů,Sdružení mladých exulantů,Illinoiská odbočka čsl.národní rady žen a krajanská organizace"Společenský klub amerických čechoslováků". Tento podnik se stane beze sporu dostaveníčkem největšího počtu krajanů i exulantů a bude-jak se již nyní ukazuje-skvělým přínosem pro oživení veřejného života československé krajanské větve v Chicagu
- xxx V neděli dne 21.prosince vystoupí-na pozvání "Moravského Kola"-pěveckými čísly muži Jednoty Chicago na večerním programu slavnosti"Rozžehnutí vánočního stromu"v Moravském domě.Program sestavila a bude řídit Vilma Martinková,která spolu s br.starostou Ivičičem připravila obsáhlé pásmo vánoč.koled,jež budou zpívány na české exulantské sv.mši v opatském chrámu Páně sv.Prokopa v Plzni-Chicago na Hod Boží vánoční.Tato vánoční sv.mši pro čs.uprchlíky s českými koledami,umožněna byla laskavostí Vld.převora a faráře Dr.Petra Mizery,OSB,jemuž katoličtí exulanti vřele děkují.

Z došlých nám dopisů:

Z Moravy: "... také v kostele hrála naše kapela.A když jsme vyšli ven,tak na prostranství před kostelem nás přivítala-považte-naším slavným pochodem"Vzhůru Orle slovanský".Jak jsme tu"zázračnou"melodii uslyšeli,tak jsme všichni pookřáli a zdálo se nám,jako by k nám zadýchlo kousek té naší ztracené-tak vzácné a milé svobody z minulosti.Neboť to byla skvělá připomínka na to naše statečné-zlaté Orelstvo,jež se tak jedinečně se svými vůdci uplatňovalo a dovedlo být za ty naše nejkrásnější ideály v národě.Věřte,nechtělo se nám ani odejít domů,ani jsme nedbali na následky,které mohly z té troufalosti,od komunistu vzejít.Vždyť na veřejném místě hrát orelský pochod to už je "provokace" proti nim" F.M.

xxx Další dva dopisy jsou v obsahu v podstatě stejné-také z Moravy a nabádají nás,abychom nezapomněli svých sester a bratrů v trpící vlasti. Přejí nám k nastávajícím svátkům vánočním:"..... a hlavně,pod štědrovečerním stromečkem si na nás vzpomeňte.I my na Vás všechny budeme myslet.A na Boží hod pak čínte u Jezulátka vřelými modlitbami nápor na Něho,aby nám konečně dopřál tak dlouho očekávané svobody....." F.P.a J.M.

N A O R L Í S T R Á Ž ě

Na sklonku letošního roku připomeneme si
některá data orelské m i n u l o s t i:

Letos - 1958

+++ Orelskou rodinu v exilu navždy opustili tito bratři:

Jan Botek z Chatham, Canada,
Stanislav Urban z Mnichova,
František Svoboda z Chicaga

+++ V Československu zemřeli tito orelští významní pracovníci:

Br. Jan Hývnar v Závěšicích, okr. Nový Jičín na Moravě, býv. zemský poslanec, člen Ústřední rady Čsl. Orla, náměstek starosty župy Kadlčákovy a okrskový starosta.

Br. Stanislav Slatinský v Lišni u Brna, spoluzakladatel Křesťansko-sociálního tělocvič. odboru r. 1904 v Lišni, býv. člen Předsednictva orelské župy Dr. Jana Sedláka/II brněnská/

Čest jejich památce!

+++ Do řad Čsl. Orla v exilu přistoupilo 21 bratří a sester

+++ Ústředí Čsl. Orla v exilu opatřilo pro 12 členů záruky pro emigraci do Spojených Států Severoamerických.

+++ V únoru byl rudou justicí odsouzen na 12 let spisovatel br. P. Jan Dokulil, býv. okrskový vzdělavatel v župě Václava Kosmáka, farář v Uhřetěnově. Celá řada dalších bratří byla odsouzena od 6 měsíců do tří let.

+++ Byli vysvěceni kněží Orlí: Bratr Zdeněk Čížkovský v Kapském Městě v jižní Africe a br. Jiří Hořák v Římě. Blahopřejeme!

+++ 31. května uviděl Abrahama starosta Čsl. Orla v exilu P. Jan Dubský.

+++ 14. května uviděl Abrahama čestný člen Čsl. Orla v e. P. Karel Kolek.

+++ 5. prosince oslavil stříbrné kněžské jubileum čestný člen Čsl. Orla v exilu Jeho Excellence Dr. Jan Mořkovský, sídelní biskup v Amarillo-Tex.

+++ 8. prosince na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie oslavil 40 výročí vysvěcení na kněze Jeho Milost Ambrož Ondrák, OSB, čestný člen Čsl. Orla v exilu.

+++ 29. prosince s pozvednutím svých myslí k Bohu vzpomeneme 70 tého výročí narození statečného pražského arcibiskupa Dr. Josefa Berana, komunisty téměř 10 let uvězněného-patrona Tichomořské orelské oblasti.

+++ Za 5 let bude tomu 1.100 roků co na Velkou Moravu přišli hlásat slovo Boží svatí bratři-věrozvěsté Cyril a Metoděj. Kéž Všemohoucí vyslyší naše upřímné prosby a tuto největší událost v našem národě my mohli oslavit v osvobozené vlasti!

Před 5 ti lety - 1953

- +++ 22.února došlo k založení Svazu Slovanského Orelstva v New Yorku za účasti zástupců Čsl.Orla, Katol. akce ukrajinských mládežníků a Jugoslovanské orlovské zveze.
- +++ V měsíci dubnu zemřel staršína Katolické Jednoty Sokol v Detroitu br. F. Josef Janeček, ve stáří 91 let. Byl jedním z předních činovníků K. J. S. v USA. Zúčastnil se orelských sletů v Brně 1922 a v Praze 1929.
- +++ 29. března byla založena Jednota Čsl. Orla v New Yorku.
- +++ 18. dubna byl u příležitosti Eucharistického kongresu posvěcen praporek Orelské oblasti arcibiskupa Berana v Sydney v Austrálii.
- +++ Z jara zemřel v uranových dolech v Jáchymově br. Dr. Jan Haluza z Újezda u Brna, známý československý a orelský sportovec-běžec v dlouhých tratích.
- +++ 20. června byla založena Jednota Čsl. Orla na Michiganu-Chicago.
- +++ 9. srpna tragicky zahynul br. Ing. Václav Volf z Kolumbie, ve zříceném letadle na ostrovech azurských, na cestě do Chicaga, kde je také pochován na hřbitově sv. Vojtěcha.
- +++ 23. září zemřel ve vězení v Rajhradě u Brna starosta Čsl. Orla br. Dr. Jan Š R Á M E K. Byl r. 1948 zatčen na provisorním letišti u Rakovníka, když se chystal k tajnému odletu za hranice.
- +++ Byl zatčen po přechodu přes hranice z Rakouska do ČSR br. P. Bohuslav B U R I A N, člen Jednoty v Lískovci u Brna-dlouholetý vězeň v době nacistické okupace - v Praze na Pankráci komunisty popraven.

Před 10 ti lety - 1948:

- +++ Na Nový rok byl Náčelnickou radou Čsl. Orla v Brně vyhlášen program tělovýchovné činnosti na rok 1948.-jako nástup do předšletového roku.
Zaměření: Výchova k odpovědnosti v tělovýchovné práci pro orelský slet v Praze roku 1949.
- 31. ledna a 1. února: Lyžařské přebory Čsl. Orla v běhu, skoku, závodů sdruženém a závodů trojčlenných hlídek. Závodí: muži, ženy, dorostenci a dorostenky. Místo závodů: Nové Město na Moravě.
- 22. února: Přebory ve stolním tenisu/Praha/
- 22. února: Lyžařský kurs pro instruktory a vyspělé závodníky./Místo bude oznámeno dodatečně./Kurs začíná 22. února a končí 29. února.
- 28.-29. února: Přebory Čsl. Orla mužů a dorostenců ve sjezdu, slalomu a alpské kombinaci.
- 13.-16. března mezinárodní závody mužů FICEP/Fédération Internationale Catholique d'Education Physique/ve Francii.
- Březen-duben: Závody žen a dorostenek v košíkové v župách.
- 14. března: Přebory mužů v košíkové v Brně.
- 11. dubna: Přebory mužů v běhu přespolním v Brně-Kr. Polí.
- 25. dubna: Podílová soutěž mužů a dorostenců v Brně/Typos/
- Duben: Podílová soutěž žáků v župách.
- Květen: Závody žactva ve hrách v župách.
- 6. června: Obecný závod/náradí, lehká atletika, prostná a pořadová/ mužů a dorostenců, žen a dorostenek v župách.
- 26. června: Lehkoatletické přebory mužů-
ústřední závod obecný ve vyšším oddělení pro muže a dorostence.

Přebor mužů na nářadí.
Ústřední závod žen v odbíjené.
Místo závodů-Kroměříž.

27.června:Hlavní sletový den moravského Orelstva v Kroměříži.

Červenec:Plavecké závody žen a dorostenek v župách.

7.července:Zájezd Československého Orelstva do Paříže na mezinárodní závody FICEP a gymnastické slavnosti konané francouzskou federací katolických gymnastů.

11.července:Přebory mužů v plavání v Hradci Králové.

22.srpna:Přebory mužů v odbíjené ve Vyškově.

29.srpna:Orelská pouť na posv.Hostýn/ústřední/.

5.září:Utkání orelských atletů.Přebory dorostenců v lehké atletice.
Místo bude určeno dodatečně.

19.září:Přebory mužů v klasickém pětiboji v Brně.

26.září:Svatováclavské/tradiční/hry v Přerově.

3.října:Branné závody Čsl.Orla v Uherském Hradišti.Závodí muži,ženy,dorostenci a dorostenky.

- +++ Dvaadvacátým únorem r.1948 uhasla veškerá činnost Československého Orelstva na národním fóru.
Pětadvacátým únorem-dnem převzetí státní moci komunisty v ČSR-ukončena činnost Orla vůbec,ale my věříme,že jen dočasně!
Skvělá výstavba organizace Čsl.Orla rozmetána.
Bolševičtí katané do dnešního dne neznají mezi v pronásledování příslušníků orelské rodiny-ale

s v a t o u m y š l e n k u
O R E L S K O U
N E Z N I Č Í !!!

- +++ Začátkem března 1948 postřelili komunističtí hlídači hranic na Šumavě a zatkli vzdělavatele Jednoty v Rajhradě bratra P.Cyrila,OSB.
+++ Na Veliký pátek před 10 ti roky byl komunistickým strážníkem Jaroslavem Vejříkem zákeřně zastřelen orelský vzdělavatel ze župy Urbanovy br.P.Vojtěch Rygal.Stalo se tak na bavorských hranicích u Aše.
+++ 13.května umučili komunisté v Brně bratra Dr.Ing.Rostislava Sochorce ze Žižkova na jižní Moravě.Br.Rostislav byl neobyčejně agilním členem propagačního odboru sletu v Praze r.1929.
+++ Na neděli dne 27.června určený zomský slet moravského orelstva, který měl být zatěžkávací zkouškou pro slet v Praze 1949,se v Kroměříži nekonal,pro komunistické události v Československu.
+++ Na červnové pouti u sv.Antonička nad Blatnicí a v srpnu na posvátém Hostýně došlo k odvážnému srovnání Orelstva v počtu 65.000 proti komunistickému režimu.
+++ Na štědrý večer a na Hod Boží vánoční před 10 ti roky,byly komunistickými pochopy odvečeny a uvězněny stovky orelských sester a bratrů, hlavně ze žup slováckých a brněnských.

- + Mezi zatčenými byli všichni členové ústředních orelských sborů,župních a okrskových rad,funkcionáři jednot,ale v masách bylo zatýkáno členstvo jednot a v některých případech byla zatčena až třetina členů.
První masový proces se konal v polovici r.1949,na kterém bylo odsouzeno přes 80 sester a bratrů-nikdo osvobozen.Tresty: 3 tresty k smrti,ostatní od doživotního uvěznění až po tříleté tresty,kterých bylo nejméně.Mnohé utýrané bratry po vyšetřováních,přinášeli do svých cel na nosítkách.....

Před 20 ti lety - 1938:

- +++ Veškeré rozsáhlé přípravy vykonané v předletovém roce-nástupu k všeobecnému sletu v Praze 1939-přišly na zmar pro nazistický převrat ČSR.

Před 25 ti lety - 1933

- +++ Dokončeny přípravy k zavedení branné výchovy v Jednotách Čsl.Orla dle hesla: B r a n n o s t í n á r o d a k silnému státu!
- +++ 15.srpna konal se v Nitře u příležitosti Příbínových oslav II slet Čsl.Orla na Slovensku za účasti skoro 100 tisíc Orů-také z Moravy.

Před 30 ti lety - 1928:

- +++ 17.srpna uspořádalo Orelstvo na Slovensku mohutný zemský slet v Bratislavě za velké účasti moravských žup.
Byl založen Ukrajinský Orel na ukrajinském území v Polsku ve Lvově.

Před 35 ti lety - 1923:

- +++ V březnu byl slovenským komunistou zastřelen starosta orelské Jednoty v Děvínské Nové Vsi u Bratislavy br.Ing.Kail,rodem z Horákova u Brna.

- +++ 14.května navštívil Prahu slavný francouzský maršál Foch. U nádraží ho přivítalo přes 3.000 Orů v krojích.Br.Dr.Sajic v uvítacím projevu pravil:"Pane maršále,českoslovenští katoličtí gymnasté-Orli-používají ještě jednou dnešní příležitosti,aby vám,pane maršále,vzdali nejvřelejší díky za to,že jste ráčil laskavě přijati čestné předsednictvo orelského sletu v Brně loňského roku....."Maršál v odpovědi pravil:"Přijmete ujištění srdečného díku!Zachovám katolické Orelstvo ve vděčné vzpomínce po celý život...."

Nejen v Praze,ale i v Brně,Bratislavě a Užhorodě přišli Orli přivítat francouzského katol.gymnastu,přítele Orelstva.Ale Prahu Orli nejvíce překvapili nejen počtem,ale i postojem slavného maršála k Orelstvu.Pražský denník"Nezávislé Listy"z pera F.S.Pauknera přinesly druhý den tuto zprávu:"Maršál Foch je vedle své duševní velikosti člověkem hluboce zbožným a věřícím.Proto přišli v neobyčejně velkém počtu katoličtí Orli.A tu jsme na vlastní oči viděli,co nechce viděti veřejnost,čemu se stále posmívá a co stále podceňuje,mezitím co Orel rychle roste v mohutný celek.Mladý a nedávný Orel dnes může směle mluvit o síle a jsem jist,půjde-li dosavadním svým krokem a v práci ku předu,že za málo let bude mohutným spolkem,jehož rozvoj a sílu nezarazí již nic,poněvadž sílí a roste právě tím naším podceňováním,přehlížením a sesměšňováním."

Prorocká to byla slova Pauknerova.Byla potvrzena grandiosním sletem Čsl.Orů v Praze 1929.

- +++ Na 17.června ustanoveny byly orelské sletové slavnosti zahraniční orelské župy ve Vídni.Do proudu příprav vpadla jako blesk telegrafická zpráva,doručená do orel.Ústředí v Brně 12.června:"Následkem soustavných štvanic,aranžovaných po delší dobu německo-nacionálními kruhy a jich tiskem proti orelskému sletu,zakázala jej vídeňská policie v plném rozsahu.Odložte proto svůj oficiální zájezd do Vídně.Za stávajících poměrů nemůžeme ručit za Vaši osobní bezpečnost.Dr.Karlický,starosta župy.

O týden později konala se,samozřejmě potají,zdařilá tělocvičná akademie v Růžových sálech a v neděli ráno posvěcen prapor v českém kostele na Rennwegu,který posvětil P.Karlický.

+++ 18.července vyjela z Brna 332 členná výprava Čsl.Orla do Paříže, aby se zúčastnila tělocvičných slavností a závodů katolických gymnastů. Závodní družstvo Čsl.Orla obsadilo třetí místo a br.Bedřich z Vyškova se umístil na 9 tém místě v přeboru v nesmírně těžké konkurenci.

Zvláštní vystoupení "pařížské šestnáctky" mužů Čsl.Orla před hlavní tribunou bylo přesně provedeno v den masového vystoupení gymnastů na stadiu Vysoké válečné školy za Eifelovou věží. Cvičení druhé "pařížské šestnáctky"-družstvo žen, vyvolalo na stadiu bouři potlesku-největší toho dne. Hudbu dirigoval sám autor br.Dr.Rudolf Šetina. "Splendid, magnifique!" a jiná provolávání na tribunách svědčily o obdivu diváků.

Další vystoupení družstev Čsl.Orla bylo ve Strasbourgu u příležitosti Pasteurovy výstavy dne 25.července-jednak odpoledno, ale excelentní vystoupení bylo provedeno večer před 12.000 diváky na malém stadiu výstaviště s použitím světelných reflexů při cvičení žen. Muži opět cvičili pařížskou "šestnáctku", která byla vystřídána ženou "šestnáctkou". Po jedinečném cvičení jugoslávských bratří na kruzích předvedli vyškovští bratří svou sestavu "Kozáčka" naprosto bezvadně za bouři potlesku nadšeného obecenstva. /Viz str.13, obr.9-autor "Kozáčka" a orelský vítěz/

Jestliže bylo obecenstvo v čele se starostou města Strasbourgu a jiné vysoké honorace nadšeno dosavadními vystoupeními našich sester a bratří, resp.i jugoslávských bratří, pak přímo šlelo nadšením nad provedením posledního čísla večerního programu. Byla to symbolicko-rytmická sestava pro Orlice z předešlého roku-brněnského sletu-"Tři doby země české". Tato vzácná a nesmrtelná sestava cvičená při světelných reflexech a čarovné dechové hudbě/24 čl.kapela Orel Brno I/za osobního řízení autora br.Dr.R.Šetiny, vystupnila krásu orelské ženské tělovýchovy-českou to soustavu tělocvičnou.

V sestavě "Tři doby země české"/báseň Jablunkovského/bylo tam večer ve Strasbourgu něco tak zázračného v té jednotě mnohosti, ladnosti pohybů, že jsme stáli před překrásným dílem sestry Cyrilky Horákové v zánícení a naše duše se opájely posvátným nadšením z něhož vznikaly močlityby velkých diků-bez profanace slov.....Neznáme výrazu pochvaly našich sester.Všechny superlativy bychom vypotřebovali a ještě bychom nevyjádřili vše co jsme tam cítili, neboť lidská řeč je příliš nedokonalá, aby chom vše slovem vyjádřili, co jsme viděli! /Viz str.13, obr.10/

Domníváme se, že zájezd do Francie byl největší propagandou pro naši národní myšlenku, naši samostatnost v tehdejší době, již se do té i pozdější doby, nic nevyrovnalo. A byla to myšlenka katolická-československá, již Francie tak nadšeně tleskala.

+++ 19.července připojila se k orelské výpravě do Paříže v Basileji 10 ti členná delegace Čsl.Orla, která před týdnem reprezentovala Orelstvo v Einsidelnu na tělocvičných slavnostech švýcarských katolických gymnastů.

+++ 12.srpna konala Jednota Čsl.Orla v Praze I slavnost svěcení praporu na Staroměstském Náměstí, kde na místě stržení historické sochy Fany Marie byl poprvé vztýčen a rozvinut. V žerdí praporu byl zasazen úlomek ze zbourané sochy a na pamětní stuze upnuta jedna z dvanácti hvězd glorioly.

+++ 30.srpna až 3.září konal se v USA v La Crosse/Wisconsin/VI slet Katolické Jednoty Sokol. /Viz str.13, obr.5/

+++ 29.září zemřel patron Severomoravské orelské župy, býv. člen Jednoty Olomouc I-arcibiskup Dr.Antonín Cyril Stojan.

+++ 2.listopadu zemřel významný orelský pracovník na Žižkově br.Karel Skota, následkem těžkého zranění v bitvě našich legií s Rakusy na Píavě.

+++ 29.listopadu zemřel orelský pěvec P.Karel Dostál Lutínov v Prostějově.

Před 40 ti lety - 1918:

- +++ 4.června padl ruský legionář br.Karel Kromer z Rašovic,na neznámém místě v Rusku.
- +++ 17.června padl u Doss Alty na Píavě italský legionář br.náčelník Jednoty Orla Rudolf Holub ze Závišic u Příbora.Bratr Holub smrtí hrdinou umírá v téže řadě jako významný sokolský pracovník Jan Čapek.
- +++ 21.června padl v boji proti bolševikům u stanice mezi Krasnojarskem a Chudobjanskaja na Sibiři,br.Augustín Antonín,náčelník Jednoty Orla v Konici na Moravě.
- +++ 28.října 1918 vznikla Československá republika.
- +++ 3.listopadu došlo v Praze na Staroměstském Náměstí k bolestné tragedii,když svedená pražská lůza zbourala historickou sochu Panny Marie

Před 45 ti lety - 1913:

- +++ 3.února zemřel významný orelský ideolog br.Prof.P.Štěpán Klapil - spoluzakladatel ústřední organizace Křesťansko-sociálního Orla.Pochován ve Vyškově na Haně.
- +++ 7.června zemřel patron II slovácké orelské župy/Hodonín/br.P.Tomáš Šilinger a pochován na centrálním hřbitově v Brně.
- +++ V červenci se konal první orelský zájezd z Moravy a Čech na slet Slovinských Orlů v Lublani v počtu 354 sester a bratří.
- +++ V tomto roce došlo k prvnímu styku Orla s Federací katolických gymnastů ve Francii.

Před 50 ti lety - 1908:

- +++ 16.února zemřel vynikající slovenský vlastenecký kněz P.Andrej Kmět, patron Bánsko Bystričské orelské župy.
- +++ 10.června byl založen Sbor Katolické Jednoty Sokol sv.Václava v Chicagu,při farní osadě Blahoslavené Anežky české.
- +++ 5.července konalo se v Kroměříži I veřejné cvičení Křesťansko sociálních tělocvičných odborů za účasti P.Antonína Stojana.
- +++ 26.července konalo se I veřejné cvičení Svazu Slovinských křesťansko-sociálních tělocv,odborů /Slovenska Krščansko-socialna Zveza/ ve Lofje Loce u Lublaně za účasti lublaňského biskupa Dr.E.Jegliče.
- +++ V září konána v Kroměříži historická konference náčelnické rady Křesťansko-sociálních tělocvičných odborů pod předsednictvím br.P.Štěpána Klapila z Vyškova,na které bylo usneseno pojmenovat Odbory společným názvem "O R E L".
- +++ 7.září byla v USA v Jižní Omaze ustavena ústř.organisace K.J.Sokol

Před 55 ti lety - 1903:

- +++ 29.července vysvěcen na kněze významný orelský činitel v Kroměříži br.P.Antonín Urban,patron kroměřížské orelské župy.Zemřel r.1916 v Bělehradě a pochován v Kroměříži.

Před 60 ti lety - 1898:

- +++ 15.března zemřel v Prostoměřicích na Znojemsku patron Západo-moravské orelské župy,oblíbený moravský spisovatel-moravský "Kukátkář"-P.Václav Kosmák.
- +++ 22.května byl vysvěcen na kněze populární vlastenec - protektor Jugoslovanské Orlovské Zveze,lublaňský kníže-biskup Dr.Antonín Bonaventura Jeglič,vzácný přítel Československého Orelstva.

Před 65 ti lety - 1893:

- +++ 18.července byl založen první Sbor Katolického Sokola v USA a to v Omaze/Nebr./,v němž úspěšně působil její vzdělavatel-vzácný přítel Čsl. Orla-účastník orelských sletů v ČSR-P.Eduard Chapuran.
- +++ 17.září založen byl druhý Sbor Katolického Sokola v USA v Baltimore./Viz str.13,obr.2+6/
- +++ 17.září založen byl v Praze na Žofíně I tělocvičný odbor při Jednotě katol.tovaryšů-jako předchudce první pražské orelské Jednoty.

Před 75 ti lety - 1863:

- +++ 23.února zemřel patron Jihočeské orel.župy,Česko-budějovický biskup,zanícený vlastenec,Jan Valerian Jirsík.

Před 80 ti lety - 1878:

- +++ 11.dubna narodil se populární orelský hudební skladatel v Lohnicích u Humpolce,br.Dr.Rudolf Šetina.
- +++ Tohoto roku narodil se jeden z nejvýznačnějších prvních orelských průkopníků orelské myšlenky P.Štěpán Klapil-v Kostelanech na Moravě.

Před 85 ti lety - 1873:

- +++ 10.prosince narodil se dlouholetý starosta orel.župy Krekovic/Boskovice/ P.František Zřídka veselý v Četkovicích u Jevíčka na Moravě.Byl také po dlouhá léta předním členem Ústřední rady Čsl.Orla v Brně a jednou z hlavních postav zájezdu do Paříže r.1923.

Před 90 ti lety - 1868:

- +++ 31.května opustil navždy milovanou Moravu známý vlastenecký kněz P. František Sušil a dříve večný sen na hřbitově v Bystřici p.Hostýnem,jeho heslo "Kněz má být pobožný a učený",se projevilo především na něm.Ukázal se našemu národu také jako národní buditel.Poctivě sloužil církvi a vlasti,dle svého vlastního hesla,jež také zdobí i jeho náhrobek.

"Dvě krásy spanilých duší mé ovládnulo stánek:
zemská jedna,druhá s výšiny posla nebes."
"Církev a vlast-
ty v mojích milují sestersky se v nádrech,
každé půl,každá má moje srdce celé"

I brněnská orelská župa nese po velkém Sušilovi pojmenování od propočátku svého založení.

Před 95 ti lety - 1863:

- +++ 29.června vysvěcen na kněze patron lašské župy orelské-vzorný vlastenecký moravský kněz,rodák z Hrachova,František kardinál Bauer. Byl otcen svého lidu,dovedl jen milovat,poučovat,povzbuzovat a pomáhat. Moravským poutníkům pravil o něm zesnulý velký papež Lev XIII.:
"Máte svatého biskupa".

Kardinál Dr.Bauer velmi miloval orelskou myšlenku a sám jsa členem Orla v Olomouci,zúčastnil se II orel.zemského sletu v Kroměžíži r.1910.

Před 115 ti lety - 1843:

- +++ 8.září narodil se v Martinkově u Třebíče na Moravě,patron Západo-moravské župy P.Václav Kosmák.K počtě jeho narozenin uspořádala Západo-moravská župa Václava Kosmáka v Moravských Budějovicích dne 15.července 1923 mohutný slet a na farní budově kde kaplanoval,odhalena pamětní deska.Rovněž toho roku byl posvěcen Kosmákův pomník v Tvarožné u Brna a Orlovna v Moutnicích/župa Sedláková/

Před 160 ti lety - 1798:

- +++ 19.června narodil se v Kácově v Čechách patron Jihočeské orel.župy vlastenecký biskup Valerian Jirsík.

vrb

Z došlých nám dopisů a zpráv:/pokrač.se str.24/

xxx Bratr Jožku V-ku z Texasu nám oznamuje:Napřed celé orelské rodině v exilu přeje příjemné prožití vánoč.svátků a do Nového roku návrat do rodné země. ".....a dnes mohu směle říci,že náš Orel je vysoce postaven v očích úředních amerických míst,zatím co na mnohé exil.organisace je pohlíženo s největší zdrženlivostí,ba dokonce jsou některé na"černé listině". Představ si bratře,že ono místo na tak důležitém sektoru státní činnosti jsem obdržel přes to,že nejsem státním občanem a v USA jsem jen pár dní. A přijat jsem byl proto,poněvadž jsem prokázal členství v Orle doma i v exilu.O Československém Orle mají zde vysoké mínění....."

xxx"Opelichaný"Orel z Rakouska:Děkuji za zaslání"Orel"Je nabyt zajímavostí a jsem rád,že něco o vás vím.Jak viš,dosud nejsem členem Orla v exilu,poněvadž to dosud nebylo možné,ale ihned mi pošli 4 přihlášky-také pro moji rodinu."Orel"mi připomněl leccos z minulosti....Vždyť na pohřbu našeho orelského-jak jste to krásně vystihli-"atamana",arcb.Stojana jsem byl a tam před královskou kaplí se s tisíci Orly s ním i já loučil..."Krs.

xxx Bratr Voita Trk.vzpomíná:"....a věstník "Orel"se mi opravdu líbí a prosím o pravidelné zasilání,neboť je v něm tolik látky k uvažování. Jak to doma bývalo krásné-ty naše slety,veřejná cvičení,závody a p.Já nejvíce pracoval v branném oddílu Jednoty a ta novinka v národě byla něčím,co nás Orly v národě vysoko vyzvedlo,o čemž jiní neměli ani potuchy. Škoda jen,že jsme připraveni k obraně vlasti zůstali vlastně jen my...."

xxx Karel není spokojen: "Tož opět rok za námi.A bilance?Světový cirkus je stále tyž:Kruščev píská-vé tancují.Jen rytmus zdívouje od dupáka ke kankánu.A jak dlouho"to vezme"od posledních voleb k socialisaci Ameriky?Sleduješ co říkají bosové unii a la Meany?./málo slov-mnoho pravdy/

xxx Na s v o b o d ě Právě dostáváme kabelogramovou zprávu z Německa o tom,jak se včera dostala na svobodu v ČSR pronásledovaná"osoba".Naplnění radostí,tiskneme jí pravici s přáním příjemného prožití svobodných svátků Narození Spasitele a lepšího života v příštím roce! ef.

xxx Nežádoucí návštěva v USA.Přiuzávěrce t.věstníku se dovídáme neuvěřitelnou zprávu,že do USA má přijet návštěvou jeden z hrdlořežů z Krem-linu ,soudruh Mikoyan.Naše stanovisko vůči reprezentantu otrokářů celé pe-loviny zeměkoule je naprosto odmítavé a vyslovujeme již nyní nad touto skutečností hluboké politování.Je to strašný políček národům ze železnou oponou!!!